

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

egyesületi titkár.

1909. év, május 1.

IX. FÜZET.

XLVIII-ik évfolyam.

Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.

Ára egy évre azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évidíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek tára stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) és az időközönként a laphoz fűzött, műnyomópapíron készült képek az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám

(Telefon: 37—22)

A lapnak legkésőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio” teendő.

“Pátria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. nyomása. Budapest, Üllői-ut 25.

Munkatársaink tájékozásául! Az „Erdészeti Lapok“ közleményeik körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felveszszük az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelékben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ivnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel 40—48 K, ha az átdolgozást igényel, avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—40 K, oly fordításért, mely átdolgozást igényel, 16—24 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félvékre s ilyeneken is csak az egyik oldallapra, törött alakban írják. A cikkekhez tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvéteni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felirásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlenyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ívenként 7 K, 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlenyomatok előállítására 30 példánynál 3 K 60 fill., 50 példánynál 4 K-val, 100 példánynál 5 K-val többre kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhetvén meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

ERDÉSZETI LAPOK. Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkeszti *Bund Károly*. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron

AZ ERDŐ. Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti és vadászati altisztek részére. Szerkeszti *Sugár Károly* és *Balogh Ernő* m. kir. erdőmestere. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Ára 1 évre 4 K.

AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1909. ÉVI (28.) ÉVFOLYAMA. Ára egyesületi tagoknak 2 K, másoknak 3 K. Árát legczélszerűbb *45 f. postaköltséggel együtt előre beküldeni*, mert az utánvét aránytalanul drágítja a postaköltséget.

AZ ERDŐOR vagy AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBEK ÉS FELELETEKBEK. Irta: *Bedő Albert*. VIII. kiadás, 1902. Ára 6 K. 6 kor. 55 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.

AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: *bölcsészai Belházy Emil*. Ára tagoknak 6 K, nem tagoknak 10 K.

ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. Irta: *Fekete Lajos* és *Mágócsi-Dietz Sándor*. I. kötet Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 18 K.

A TÖLGY ÉS TENYÉSZTÉSE. Irta: *Fekete Lajos*. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K, másoknak 6 K. Kapható a szerzőnél is *Selmeczbányán*.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

XLVIII. ÉVF.

KÖZLÖNYE

9. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☉ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz., II. em.

☛ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének. ☛

(Telefon: 37—22.)

Az amerikai Egyesült-Államokat fenyegető keményfáválság és annak hatása a magyar erdőgazdaságra.

Ambrózy Lajos báró, washingtoni cs. és kir. követségi tanácsos jelentése.)*

Az Egyesült-Államok kongresszusa elé oly törvényjavaslatot terjesztettek, melynek elfogadása esetén az Egyesült-Államok kormánya felhatalmazást nyer arra, hogy 5,000.000 dollár értékben erdőgazdaság üzésére alkalmas területet vásárolhasson az Appalachian-hegység vidékén, melynek kezelése az amerikai földmivelésügyi miniszterium erdészeti közegeire bizatnék.

A törvényjavaslat még nincs elfogadva és elfogadása bizonytalan. De annak előterjesztése és különösen előterjesztésének okai nagy jelentőséggel bírnak úgy a magyar, mint az osztrák erdőgazdaságra.

*) Közlés céljából rendelkezésünkre bocsátotta a földmivelésügyi miniszterium. A rendkívül érdekes és időszerű jelentés végkövetkeztetéseit a legmelegebben ajánljuk erdőbirtokosaink és vezető erdőtisztjeik figyelmébe.

Szerk.

A törvényjavaslat előterjesztésének indító okát egyéb-iránt már az a jelentés is megvilágítja, amelyet Wilson földmivelési miniszter 1907. év december 11-én terjesztett az Unió kongresszusa elé s nemkülönben ismerteti az indító okokat „*Az eltűnő keményfakészletek és az appalachikus erdőségek*“ czimén Hall Vilmos J. erdőmester által közzétett röpirat is. (Forest Service Circular 116.)

Ez a tanulmány reámutat arra, hogy amíg az Unió 163 millió acre erdőgazdálkodásra alkalmas terület beszerzésével a nyugati államok lágyfaszükségletét a jövőre legalább némileg biztosította, addig a keményfaerdők máig üzött pusztítása folytán 16 év mulva akut keményfahiány fog bekövetkezni az Egyesült-Államokban.

Az amerikai puhafakivitel megszűnése, valamint az Unióban bekövetkezendő keményfahiány Európa keményfakereskedelmére a közel jövőre várható hatalmas esemény fontosságával bir. Időszerű tehát azzal a kérdéssel foglalkoznunk, hogy mi idézte elő az amerikai keményfaerdőknek a hivatalos adatokkal igazolható nagyarányu pusztulását és vajjon a kongresszus előtt fekvő javaslat alkalmas-e arra, hogy a keményfahiány veszélyét eltüntesse?

Érdekes kutatnunk továbbá, hogy mindez kihatással lesz-e más országok fatermelésére és fogyasztására, és hogy milyen eljárást kell követnie az osztrák-magyar monarchia mindkét államának oly czélból, hogy az amerikai keményfahiány következményeivel szemben érdekeit megvédhesse.

I.

Amerika hatalmas erdőségeinek pusztulása az európai és amerikai erdészeti irodalom állandó tárgya. Ezt a kérdést a megbotránkozás, sajnálkozás és elítélés mindenféle hangján tárgyalják.

Az európai szerzők az erdőfenntartási érdekek magasabb nézőpontjából pálczát törnek az amerikaiak kapzsisága, barbarizmusa és a természet működésébe való bűnös beavatkozása fölött. Figyelmen kívül hagyják azonban, hogy talán Oroszország, Svédország és Ausztria-Magyarország kivételével Európa valamennyi állama hasonló bajokkal küzd, az erdőgazdaság terén hasonló hibákat követ el, vagy követett el, és emiatt képtelen ma már faszükségletét saját állományaiból fedezni.

Figyelmen kívül hagyják pedig elsősorban azokat a lélektani, gazdasági és államjogi tekinteteket, amelyek az el nem vitázható, de Amerikán kívül is felfedezhető gazdagodási vágyon kívül az Egyesült-Államok jelen erdőgazdasági helyzetének magyarázatául szolgálhatnak.

Treadwell Cleveland amerikai erdőgazdasági író érdekes munkájában („What forestry has done“ Forest Service Circular 140) abban a vonatkozásban, mely az emberiséget az erdőhöz kapcsolja, négy fejlődési fokot ismer. Kezdetben elpusztítja az ember az erdőt ott, ahol a kulturának utjában áll. Amikor a telepedések szaporodnak és az erdő azoktól a helyektől, ahol a fára szükség van, hátra szorul, az ember már megkiméli és védi azt. A harmadik korszak az, midőn felismeri annak szükségét, hogy az erdőt felújítani és ápolni kívánatos. A negyedik időszakban pedig már oda törekszik az ember, hogy az erdőtalajon lehetőleg sok és jó faanyagot termelhessen.

Az Egyesült-Államok mostanában az első fejlődési fokból a másodikba lépnek. Amerikában ugyanis a felfedezés idején megvolt erdők rendkívül hatalmas gazdagsága miatt az első korszak eléggé sokáig tartott.

Amikor a legelső angol telepések az Egyesült-Államok

mostani területén megjelentek, annak nagy részén nem találtak egyebet, mint erdőt.

A halászatból és vadászatból élő indiánoknak az erdő bőséges táplálékot nyújtott. A telepes mindenekelőtt hajlékot és kenyeret kívánt biztosítani családjának, amiért is elsősorban fát döntött, hogy blokházat építhessen, majd erdőt irtott, hogy annak buja talaját mezőgazdaságilag megművelhesse.

Az erdők ilyen irtásával a telepesek elűzték ellenségeiket, a medvét, a rókát, a hegyi párduczot; de legelső sorban az indiánokat. Az erdő pusztítása volt tehát az első föltétel ahhoz, hogy a telepes a maga és családja megélhetését biztosítsa. Amikor azután a bevándorlók száma szaporodott, az emberek átkeltek az Appalachus-hegységen és a Hudson, Ohio és San-Lorenzo folyam mentén tovább vonultak, hogy a megtelepedésre alkalmas helyet leljenek, de mindenütt ugyanazokat a körülményeket találták. Ezeken a vidékeken is erdőt kellett pusztítani, hogy megélhessenek. Ugyanaz az eset ismétlődött, amikor a Mississipp-i völgyét és a nagy tavak körüli lapályokat foglalta el az emberiség telepedés céljaira. A fejszének kellett pusztítania az erdőt és jelenleg is ezt kell művelnie abból a célból, hogy Floridát narancskertté változtathassa át, Kansas és Washington sikságaiból Amerikának kukoricza- és gabnakamaráját teremthesse meg, valamint hogy Texasban és Louisiánában a cukornád és a gyapot termelését lehetővé tegye.

Az erdő ellen emberöltőkön át ilyen módon folytatott harcz nem ébreszthette fel az amerikai átlagemberben az erdőnek azt a rajongó szeretetét, mely Közép- és Észak-Európa kulturnépeit jellemzi. És ha nem is fejlesztett benne kifejezetten ellenséges érzületet az erdővel szemben, de

teljesen közömbössé tette őt az erdő szépsége és jövőendő sorsa iránt.

Az a nézet, hogy az Unió sikeres gazdasági fejlődésének egyik föltétele a mezőgazdasági művelésre alkalmas területek erdőségeinek kiirtása, az erdők állományára igen veszedelmes módon jutott érvényre az Unió törvényhozásában is.

Legtöbb állam ugyanis olyan törvényeket hozott, melyek az erdőt tulnaggy adóval terhelik. Ezek a törvények azután szinte arra ösztönözték a lakosságot, hogy akár hegyen, akár völgyön, akár síkságon elterülő erdejét kiirtsa.

Az amerikaiak az erdőhöz való viszonyát nem kis mértékben befolyásolta az ország kimeríthetetlen gazdasági kincseiben való az az elbizakodás és hit is, melyben minden amerikai gyermekkorától nevelkedett.

A new-englandi azt hallja az iskolában, hogy a Nyugatnak tömérdek kincse van erdőségekben; a kaliforniai úgy tudja, hogy bár az ő államában sok erdőt pusztítanak, Oregonban és Washingtonban még sok marad rendelkezésre.

A dalmatáknak a talaj elkarsztosodásával szemben tanúsított aggódását az amerikai nem ismeri, idáig különben itt még nem is fejlődtek a viszonyok.

Az amerikai eddig csak a faárak fokozatos emelkedését érezi.

Azonban ennek sincs nagy jelentősége olyan ország lakosságánál, mely még röviddel ezelőtt a boldogulás soha nem sejtett korszakát élte.

Nem hagyható különben figyelmen kívül kérdésünk tárgyalásánál az a körülmény sem, hogy az amerikai alkotmány az erdőgazdasági vonatkozású törvényhozást az egyes államokra bizza, és az Unió kormányának csak a nem

okupált, vagyis be nem népesült területek igazgatását érdeklő intézkedéseket tartja fenn, valamint hogy az egyes államok törvényhozása lelkiismeretlen érdekcsoportok egészségtelen befolyása iránt fogékonyabb, mint a washingtoni kongresszus.

Ha most már az előzőkben vázolt lélektani, gazdasági és államjogi tényezők hatását összegezzük, mindjárt megérthetjük, hogy az erdő fenntartásának szüksége ehelyütt lassabban jutott érvényre, mint más országban.

Bizonyosra is vehetjük, hogy az erdőpusztítás tovább halad Amerikában, ha a Gondviselés nem olyan elnököt állít az Egyesült-Államok élére, ki az erdő, a vadászat és a természet iránt táplált hajlamainál fogva felismerte az erdőpusztítás veszélyeit, és aki a nagyszabású természet- emlékek fenntartása iránt való gondoskodás helyébe, miután ezeket már ugyanis régebben védelembe fogadták, az erdőfenntartás politikáját tűzte zászlajára.

Mr. Roosevelt-nek nem kis akadálylallyal kellett megküzdenie, de szívósságának sikerült a kongresszust oly törvény alkotására bírni, amely őt felhatalmazza arra, hogy be nem népesült, de erdőgazdaságra alkalmas területeket erdőrezervatumokként jelölhessen ki és az Unió kormányának igazgatása alá helyezhessen. Ily módon néhány év lefolyása alatt Oregon, Washington, Colorado és California hegységeiben, valamint a Rocky Mountains egyéb államai-ban 163 millió acre erdő került kormánykezelés alá.

Miután ezeken a hegyvidékeken kiválóan fenyőállományok vannak, az Egyesült-Államok puhafaszükséglete a jövőre meglehetősen biztosítva volna, bár ennek daczára még nem vesztí alapját az a komoly kétely, hogy vajjon az Unió a jövőre fenntarthatja-e szerepét, mint puhafát exportáló állam.

A keleti államokra nézve Rooseveltnél már elkészült akciójával, miután a keleti államok legkorábban népesedtek be és így ott már közterületek nem találhatók. Minden föld magántulajdon, vagy egyes államok birtokában van. Mi fog történni tehát ezekben az államokban az erdők dolgában? Miért olyan fontos itt is az erdő fenntartása? Mely érdekek fűződnek azokhoz?

Ezeket a kérdéseket kívánjuk megvilágítani Mr. Wilson és munkatársa értekezéseinek alábbi taglalásából.

II.

Mr. Wilson érdembeli fejtegetéseit azzal vezeti be, hogy az Unió keményfakészletének megőrzése az appalachikus hegységen elterülő erdők kellő ellenőrzésétől függ.

Kimutatja, hogy mialatt az utolsó 7 évben az Unió nyersvas termelése 86%-kal, a cementtermelés 229%-kal, a puhafatermelés 16%-kal emelkedett, addig a keményfatermelés 15%-kal apadt, és hogy ugyanazon idő alatt a keményfa minden válfajának ára 25—65%-kal felszökött.

A keményfa minden neme piacra kerül, mert keményfát annyit és ott termelnek, ahol az csak található.

A túloldali táblázat alkalmas, hogy a mondottakat illusztrálja.

Az évi termelés csökkenése ijesztő.

A tölgy, mely még 1899-ben a keményfatermelés főanyagát képezte, 36·5%-kal apadt. A tulipánfa, mely a kemény fanemek közt 1899-ben második helyen állt, 37·9%-kal hátrált. A szilfa a kádárság (slack coope-
rage) faanyaga 50%-kal, a nyárfa és kőrisfa, mint oly fanemek, amelyeknek oly sokoldalú a használhatósága 36·4, illetőleg 20·2% apadást mutatnak.

A keményfatermelés fánemek szerint.

F a n e m	1899	1906	+ szaporodás
	1000 köbláb	1000 köbláb	-- keves- bedés
Tölgy.....	4,438.027	2,820.393	— 36·5
Juhar.....	633.466	882.878	+ 39·4
Tulipánfa (Liriodendron tulipi- fera)	1,115.242	693.076	— 37·9
Liquidambar styraciflua	285.417	453.678	+ 59·0
Gesztenye	206.688	407.379	+ 97·1
Hárs	308.069	376.838	+ 22·3
Nyír	132.601	370.432	+179·4
Nyár	415.124	263.996	— 36·4
Bükk	*)	275.661	—
Szil	456.731	224.795	— 50·8
Kóris.....	269.120	214.460	— 20·3
Hickory dió.....	96.636	148.212	+ 53·4
Nymphafa (Nissa syratice és aquatica)	*)	47.882	—
Diófa.....	38.681	48.174	+ 24·5
Boglárfa	29.715	—	—
Egyéb fánemek.....	208.504	87.637	— 58·0
Összesen	8,634.021	7,315.491	— 15·3

Azok közül a fánemek közül, amelyek termelése növekedőben van, a hickoryt és diófát jelölhetjük meg. Ezek elszórtan fordulnak elő, s így azokat igen nagy területen pusztítják. Azok a számok, melyek az egyes fánemek termelésének növekedését mutatják, az utóbbi években pontosabban vezetett statisztika eredményei, és abban lelik magyarázatukat, hogy utóbbi időben oly fáneme-

*) Nincsen külön felsorolva.

ket is termelnek, amelyeket annakelőtte alárendelt minőségüknél fogva a piacz nem keresett.

Csak az utolsó évek óta használják a juhart, a liquidambar styracifluat, a nyirt, a bükköt és nymphafát a jobb minőségű fanemek, mint tölgy, tulipánfa, szilfa és kőriska helyett. És ha majd ezek a kevésbé értékes fanemek is elfogytak, nem lesz mivel pótolni a hiányt.

Az Unió építő- és más ipara, vasutai és mezőgazdasága évenként 25 milliárd köbláb keményfát fogyasztanak.

Miután pedig optimisztikus becslés mellett a keményfakészletek az Unióban legfőlebb 400 milliárd köblábra rugnak, a készletek már csak 16 évre elegendők.

Nem hagyható emellett figyelmen kívül, hogy Wilson a faszükséglet emelkedésének a fentiekben vázolt becslésénél a lakosság természetes szaporodását és a nagyarányú bevándorlást figyelmen kívül hagyja.

A most vázolt tények megállapításával fejtegetéseimnek már ahhoz a pontjához jutottam volna, mely erdőgazdasági politikánkra vonatkozó következtetéseimnek alapját képezi. Mégis talán nem fölösleges és reánk nézve nem lehet érdektelen Mr. Wilson és Mr. Hall további fejtegetéseivel is megismerkednünk.

A földmivelési miniszter szerint az Egyesült-Államokban négy nagy, keményfát termelő vidék volt, ugymint: az Ohio völgye, a nagy tavak melletti államok, az alsó Mississippivölgy és az appalachikus hegység államai. Az Ohio-völgyben a keményfakészletek hamar elfogytak. Az egykori erdővidéket mezőgazdasági földekké változtatták át, mert tényleg arra nagyon alkalmas. Ugyanez a sors vár a nagy tavak vidékén és a Mississippivölgyében meglevő erdőállományokra. Nem marad tehát egyebü

keményfaállomány, mint az appalachikus hegység kizárólag erdőgazdasági művelésre alkalmas vidékén.

Ennek az erdővidéknek területe 75 millió acre, melyből azonban csak 12—15% érintetlen erdő, míg a többi már mind letarolt és részben kiirtott terület. Az évente itt zavartalanul pusztított erdőtüzek kiegészítették az újulatot. Amit pedig a tűz és a rossz gazdálkodás megkimélt, megemésztették a rovarok és a gombák.

Okszerű gazdálkodás által még némileg javulhatna a helyzet; így azonban sok iparág létérdeke van veszélyeztetve.

Az appalachikus államok hegységi erdőinek mintegy 75 millió acret kitevő állománya az amerikai faszükségletnek 48%-át látja el. Helyes gazdálkodás mellett a fa-termés e szükséglet 75%-át elégíthetné ki.

Wilson további fejtegetéseiben élénken vázolja azt a jótékony hatást, amelyet az erdők fönntartása az appalachikus hegységek déli részeiben a vizierők értékesítésére és az ezen hegységekben eredő folyamok hajózására gyakorolhatna és reámutat azokra a súlyos következményekre, amelyek az erdők elpusztítása folytán a mezőgazdaságot, a gyümölcsstermesztést, a bányá- és faipart és mindenféle más ipart érni fogják; kifejti végül azt is, hogy miért kellene az Egyesült-Államok kormányának, nem pedig az egyes államoknak gondoskodniok arról, hogy az appalachikus hegyrendszer déli részében legalább 5,000.000 acre, és annak éjszaki részében az ugynevezett White Mountainsben mintegy 668.000 acre erdőterület vétel útján mielőbb megszereztessek.

Hall erdőmester értekezése behatóan foglalkozik a keményfaerdők pusztításának az iparra háruló következ-

ményeivel. Dolgozatából csak a bennünket érdeklő adatokat emelem ki.

Hall felemlíti, hogy a még meglevő erdők elbírálásánál a lágyfa- és keményfaállományok között különbséget kell tenni.

A Missisippi- völgy keleti részében a kemény- és lágyfa-erdők egyforma gyorsan pusztulnak el. A paczifikus tengerpart mentén azonban ma is nagyarányu lágyfa-erdők vannak, amelyek még évekig elégségesek lesznek akkor is, amikor a lágyfa-erdők a Keleten elfogynak.

Keményfaerdő a Nyugaton messze vidéken nincs, és így ha a keményfa valamikor Keleten és a közbeeső államokban kipusztul, úgy az Egyesült-Államokban már misem marad belőle. A keményfa hiánya az ipari és egyéb foglalkozások nagy számát fogja sújtani. A fakereskedelmen kívül a kádárság, a butoripar, a hangszerkészítés, a kocsigyártás, a mezőgazdasági gépek, a vasuti kocsik gyártása, a vasuti talpfákban, távbeszélő- és távirópóznákban jelentkező nagy szükséglet ellátása és végül az építőipar, mely ajtók, ablakkeretek, lépcsők és más berendezési tárgyak készítéséhez keményfát is igényel és előreláthatólag mindig szükségelni fog, sulyosan fogja érezni a keményfapusztítás következményeit.

Az a föltevés, hogy keményfát más anyaggal pótolni lehet, teljesen téves. Amióta a keményfa ára oly aránytalanul emelkedett, tettek már kísérleteket az iránt, hogy a keményfát más anyaggal pótolják.

Igy használtak már puhafát a butorgyártásnál, a vasuti kocsik készítésénél, az építőiparnál, sőt az „Office Buildings“ belső berendezésénél is. Czementet is nagy mértékben használnak az építőiparban. Mindazonáltal a keményfa kereslete nem csökkent, mert az eddigi szükség-

leteken kívül mindig újabb és újabb tér nyílik alkalmaztatásához. Lágyfával a keményfát a jövőre sem pótolhatják, mert az nem oly erős és mert egyébként sincsenek meg azok a tulajdonságai, amelyekkel a keményfát nélkülözhetővé tehetné. Más anyag is csak akkor pótolhatná a keményfát, ha ugyanolyan használhatóság mellett a keményfánál olcsóbban lenne beszerezhető.

Miután pedig az idevágó kísérletek mindezideig nem sikerültek és miután a keményfát feldolgozó nagyszabású ipar szükségletét mindenesetre ki kell elégíteni, nem marad egyéb hátra, mint az, hogy az államnak keményfaerdő-állományok neveléséről kell gondoskodnia. Ennek a célnak a biztosítására legmegfelelőbb volna, ha az appalachikus hegységrendszerben biztosítható mintegy 75,000.000 acre terület rendszeres erdőgazdasági művelésre lekötetnék.

Befejezve ezzel a fentemlített jelentés és tanulmány ismertetését, érdekes lesz talán azt a kérdést megvilágitanunk, hogy amikor az amerikai kormány a szükségletek tartós kielégítésére 75,000.000 acre erdőállományt talál szükségesnek, miért javasolja a kongresszusnak, hogy csak 5,668.000 acre terület megszerzése iránt intézkedjék.

A feladat akkor sem volna nehéz, ha arról Hall urnak a „Society of American Foresters“-ben tartott, nyomtatásban azonban meg nem jelent előadásából nem értesülénk. A dolog ugyanis fölötte sok pénzbe kerül.

Bár gazdagok az Egyesült-Államok, mégis a Hall becslése szerint szükséges 300,000.000 dollár engedélyezését a kongresszustól kérni nem lehet. A szükségelt összegek tekintetében oly jelentékenyen redukált törvényjavaslat is élénk ellentállásra talált az alkotmányt érintő kérdések miatt, s mert az érdekeikben veszélyeztetett fűrészvállalatok is szítják az ellentállást.

Kétséget nem szenved, hogy a bill elfogadásához a legkisebb kilátás sem volna, ha a vizierők fenntartásában és a folyamhajózásban érdekelt tényezőket meg nem nyerik a bill számára. Mégis a dolgok mai állása szerint a törvényjavaslat sorsa még bizonytalan.*)

De ha el is fogadja a kongresszus, még mindig felmerül a kérdés, hogy ki fogja a még kívánatos 69,000.000 acre területet az elpusztulástól megővni.

Hall ur ezt a kérdést is érintette nyomtatásban meg nem jelent előadásában. Azt a nézetét nyilvánította ugyanis, hogy a többi erdők megmentésére az egyes államok és a magánosok hivatottak. Ebből a kijelentésből láthatjuk azután, hogy a mentési akció megvalósulása a dolgok mai állása szerint beláthatatlan időre eltolódott. Az egyes államokban az erdőápolás és az erdőgazdálkodás iránt való hajlandóság még nagyon alárendelt.

A legtöbb államnak erdőtörvénye sincs. És ha van is, bevallottan mellőzik rendelkezéseit.

Még azokban az államokban is, melyeknek saját erdőbirtokaik vannak, mit sem tesznek annak érdekében, hogy modern és rendszeres erdőgazdaság létesíttessék. Legfeljebb arra szoritkoznak, hogy erdőrezervátumokat létesítenek.

New-York államának 3 millió acre erdőrezervátuma van az Adirondaks hegységben és 100.000 acre a Catskill hegyekben. Pennsylvánia 800.000, New-Jersey 12.000, Wisconsin 400 acre erdővel rendelkezik, míg New-Hampshire,

*) Megjegyzés: Ezen jelentésnek első három szakasza már 1908. évi áprilisban készült. Azóta a kongresszus feloszlott anélkül, hogy a bill-t a bizottsági elbíráláson kívül — ahol kedvezően fogadták — tárgyalhatta volna. Egyelőre tehát függőben van sorsa, de kétségkívül újból előterjesztik a legközelebbi kongresszusnak.

Delaware, Maryland, Connecticut, Kentucky, Massachusetts, Alabama, Indiana, Ohio, Maine, Michigan, Minnesota, Iowa, Nebraska, Kansas, Arkansas, Colorado, Arizona, Oregon és California államokban csak most folynak az előtanulmányok a viszonyokhoz mért erdőgazdasági politikára nézve, továbbá arra, hogy erdészeti képzett szakembereket nevelhessenek és végül hogy az erdőtüzeket megakadályozhassák. E tekintetben az amerikai erdészeti egyesületben Will T. V. részéről tartott és a „Forestry and Irrigation“ című lap 1908. évi márcziusi számában megjelent érdekes előadás nyújt tájékoztatást. Will ur, akinek nagy érdemei vannak abban, hogy az erdőfenntartáshoz fűzött fontos gazdasági érdekek iránt az államok érdeklődését fölkellette, előadásában annak a nézetének adott kifejezést, hogy az egyes államok eddigi tevékenysége is már nagy haladásnak tekintendő. Ez a kijelentés és az az élénk helyeslés azonban, mely Will ur előadását kísérte, nem döntheti meg a fennebb számadatokkal igazolt abbéli állítást, hogy a legtöbb amerikai állam erdészete manapság még csak gyermekkorát éli, sokban pedig még csak meg sem született.

Az appalachikus hegységek erdővidékére számottevő Vermont, Virginia, Tennessee és a két Carolina államban, eddig az erdészeti törvénykezés terén mi sem történt és a Georgia és Nyugat-Virginiában létesített erdészeti szervezet is oly fiatal, hogy annak működéséről még egyáltalán nem beszélhetünk. Ellenben történeti múltjukkal és a szövetségi kormány ellenőrzését ellenző álláspontjukkal az elől nevezett államok a keményfaerdők megmentését az Unió kongresszusától várják. (Will T. V. ur közleményei.)

A magánemberek tevékenysége egészen jelentéktelen. A szükséglet nagyságánál fogva Mr. George Vanderbilt North Carolinában lévő mintaszerűen kezelt erdei nem játszanak

szerepet és Mr. Frédéric Weyerhauser erdőmilliomos Wisconsin, Washington, Oregon és Californiában lévő hatalmas erdőállományai (négy millió acre) pedig főleg puhafából állanak.

Mínt hogy emellett az egyes államok, ha birnak és ameddig birnak erdőállományokkal, elsősorban az azokban előforduló szerény puhafakészletet kimélik, egész biztossággal állítom, hogy az Egyesült-Államok 16 év mulva épp úgy reászorulnak majd a keményfa bevitelére, mint manapság Európa államainak legnagyobb része.

III.

Az előadottak után az a kérdés nyomul előtérbe, hogy honnét fogják az Egyesült-Államok a jövőben keményfaszükségletüket fedezni és honnan fogja a világ megszerezhetni azt a mennyiséget, amit eddig az Unió szolgáltatott.

Canadából nem, mert ott a keményfát annyira kipusztították, hogy az Unió oda sok millió köbláb keményfát szállít. 1906-ban Canadába 11,000.000 köbláb cseresznye-, gesztenye- és hickoryfát, 46,000.000 köbláb tölgyfát, 1.5 millió köbláb diófát és 2.5 millió köbláb kőrisfát importáltak. (L. Scheck A. „Canada erdészeti viszonyai“ című kitűnő művét.)

Európa saját készleteire reá van utalva, Indiából eddig csak teakfát hoznak be alig számottevő (55.000 tonna) mennyiségben, Nyugatindiából csak 13.000, Afrika nyugati partjairól pedig csak 28.000 tonnát importálnak. Ausztrália, Délafrika, Egyptom, Mauritius és Ceylon bevitelre szorulnak, az erdőben szegény Chinának 50.000 tonna bevitele van; a tropikus Afrika eddig nem szállított keményfát, míg az évezredek óta erdőgazdaságilag fejlett

és erdőben gazdag Japánban a fősulyt a lágyfák tenyésztésére helyezik. (L. Cleveland Fr. már említett művét és John Boothnak „In- és Knyphausen birodalmi báró feljegyzései és az ezen századra jószolt fahiány“ című, a német dendrologiai társulat 1907. évi közleményeiben megjelent érdekes cikkét, mely engem tulajdonképen ezen tanulmány megírására sarkalt.) Szibéria megmérhetetlen síkságait főleg tűlevelű fák, valamint nyír, nyár és éger borítják. (L. Mayr „Fremdländische Wald- und Park-Bäume für Europa“ című munkáját.)

Ha tehát nem reménykedünk abban a bizonytalan kilátásban, hogy Délamerika és Afrika még föl nem tárt vidékei földözhetik a szükségletet, úgy a látszat mindenestre az, hogy a világot a legkomolyabban fenyegeti a keményfa hiánya.

Érdemes tehát lelkiismeretes vizsgálat tárgyává tennünk, hogy mint fog alakulni a helyzet a keményfakérdésben Európát illetőleg és mint alakul Ausztriára és Magyarországra nézve, mert az európai piac befolyásától magunkat nem mentesíthetjük.

IV.

Az amerikai statisztika alapján, sajnos, nem nyerünk tiszta képet az amerikai lágy- és keményfa kiviteléről, mert a kiviteli statisztika adatai az egyes fajokra nem terjeszkednek ki. Az osztrák-magyar vámterület részletesebb kereskedelmi statisztikája pedig nem elegendő azoknak a következményeknek a vázolásához, amelyek akkor fognak jelentkezni, ha Amerika nem fog Európába keményfát importálni.

Itt tehát csak annak megállapítására szoritkozom, hogy a „Forest Service“ 129. számában megjelent értekezés

szerint („The drain upon our foreste“. Irta: Kellog R. S.) az Egyesült-Államokban 1906-ban foyadékálló hordókészítésre alkalmas 267 millió oldal- és 17 millió fenékdongát termeltek, s ezenkívül 1027 millió oldal- és 120 millió fenékdongát állítottak elő közönséges kádáráru céljaira, végül hogy 330 millió hordó-abroncsot termeltek. A foyadékálló hordóhoz szükségelt dongák 90%-a tölgyfából készült, mely árunak egyötöd része Franciaországba, Nagybritániába és Olaszországba került.

Ekként tehát évi 50,000.000 hordódonga fog eltűnni a nemzetközl forgalomból, mihelyt az amerikai kivitel megszűnik és 210,000.000 tölgydongát és a fölsorolt kádárárukból 1.5 milliárdot kell majd Amerikába importálni, ha majd az amerikai keményfa-erdők elfogynak. Ugyanazon időben Amerika 100 millió vasuti talpfaszükségletét sem lesz képes már fedezni, és elkerülhetetlenül előtérbe fog lépni annak szüksége, hogy fatalpak helyett vastalpakat alkalmazzanak a vasuti vonalakon.

Hiányozni fognak végül az amerikai és európai piacokon az amerikai legkeresettebb keményfanemek, a diófa, kőrisfa és hickory, amelyek mással nem pótolhatók. Mindennek azután az lesz a következménye, hogy az amerikai fakereskedők az amerikai vagyon hatalmas erejével lepik majd el azokat a piacokat, ahonnt keményfaszükségeiteket fedezhetik.

Hihetetlenül felszöknek majd ekkor a faárak az egész világon.

És mert teljesen lehetetlen, hogy a szükségletet Európa fedezhesse, megkísérlik majd, hogy Afrika, Dél- és Közép-Amerika, a Filippini-szigetek és más még ki nem kutatott kevésbé ismert vidékek keményfaanyagát biztosíthassák. Lesz-e ennek eredménye, az még bizonytalan. Bizonyos

az, hogy majd ekkor megkezdik az erdőtelepítést Angolországban és folytatni fogja nagy buzgósággal Franciaország, Olaszország és Spanyolország. És mert a keményfaerdők jövedelmezősége akkor nagy mértékben emelkedik, az Egyesült-Államok kormánya, úgy mint az egyes államok, de sőt a fenyegetett iparágak és egyesek is azon lesznek, hogy keményfaerdőket telepítsenek. A szükség majd megteremti azt, ami rábeszéléssel nem sikerült!

Ámde hosszú időbe fog telni, míg az appalachikus hegyvidéken ismét hasznofát termő szálerdők lesznek nevelhetők.

És habár a keményfaerdőknek ebben az eldorádójában a fa gyorsabban is nő, mint Európában, és bár Észak-Amerika keleti államaiban a 33—36 szélességi fok közt levő erdőkben a tölgy-, a hickory-, tulipánfa és diófa manapság kedvezőbb növekvést mutat, mint bárhol egyebütt, mégis nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy az embereknek a természet működésébe fejszével és tüzzel való meggondolatlan beavatkozása igen kedvezőtlenül fogja befolyásolni azokat az előfeltételeket, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy e területek ugyanazon fanemekkel és természetes uton feljúlhassanak. Az amerikai szakörökben táplált az a remény, hogy az amerikai keményfaerdők megfelelő kimélet mellett természetes uton a leg-rövidebb idő alatt feljúlhatók, családáshoz vezethet.

Az erdők természetes uton való feljúlása ott minden esetre fagenerációk életkorával arányos időket fog igénybe venni.

A mesterséges erdőtelepítésnek pedig leküzdhetetlen akadályai lesznek a kedvezőtlen birtokviszonyok miatt, a nagybirtok hiánya folytán és azért, mert a munkabérek

tulmagasak és az amerikaiak az erdőtelepítés iránt fölötte csekély hajlandóságot mutatnak.

Nagy az út a veszély felismerésétől a bajok elhárítására vezető leghelyesebb eljárás biztosításáig, de még nagyobb a beerdősítéstől addig, amíg az új keményfaerdő használhatóvá válik! A válság időtartama tehát nem lesz rövid és azt hiszem, nem bírálok el pesszimiztikusan a helyzetet, ha azt állítom, hogy az amerikai keményfaválság legalább a XX. század végéig fog tartani.

Ennek a válságnak Európára való nagy kihatása elképzelhető. A tölgyárak óriási emelkedése igen érzékenyen fogja érinteni a fogyasztókat. Minden tölgyfából készült cikk ára nálunk is jelentékenyen emelkedni fog s a nélkülözhetetlen dolgokat majd ilyen emelt árakon kell beszerezniük.

De még a termelőre is kedvezőtlenül fog alakulni a helyzet. Az állami, közalapítványi, községi, közbirtokossági, hitbizományi erdők, szóval mindazok az erdők, melyek a kormányhatóság részéről jóváhagyott üzemtervek szerint való gazdálkodásra vannak utalva s amelyek állami ellenőrzés alatt állanak, bizonyára nem pusztíthatók el.

De tulajdonosaik az előírászerű használatok kényszerét igen nehezen fogják elviselni. Az a körülmény, hogy a sohasem remélt fokra jutott konjunktúra előnyeit nagyobb erdőtaralásokkal nem használhatják ki, arra fogja őket sarkalni, hogy az üzemterv előírásai alól kiérőszakolt törvényes intézkedések útján szabadulni igyekezzenek.

A válság még sokkal veszedelmesebb következményekkel fog járni azokra az erdőbirtokokra, amelyek üzemtervszerű gazdálkodása hatósági ellenőrzés alá nem esik és melyeknek birtokosai eddig a maguknak megszerkesztett üzemtervek szerint, vagy azok nélkül gazdálkodtak.

Ezeknek az erdőbirtokoknak sorsa egyszerűen meg van pecsételve, mert annak a csábitásnak, hogy a faállományt eddig sohasem remélt áron eladhatják, majd ellentállani nem tudnak.

Feltételezhető ugyan, hogy a most sötét vonásokkal ecsetelt jövő képe lassanként tisztulni fog.

A válság talán némileg apad azáltal, hogy a mindkét világrész északi övében eddig elhanyagolt nagy nyírfaállományokat fogják hasznofára felhasználni, és hogy az ipar a válság által teremtett helyzethez valahogy alkalmazkodni tud, valamint azáltal, hogy az emelkedett faárak folytán új iparágak létesülnek, amelyek a fahiány mérsékelésére kedvezően hatnak. Az a jelenség, hogy az amerikai vasutársaságok vasuti talpfák céljaira és egyéb szükséglet fedezésére Eucalyptust ültetnek déli Kaliforniában és a Catalpát Kansasban, e tekintetben az első lépés gyanánt tekinthető.

Másfelől azonban várható, hogy a válság hatása és a konjunkturákban érezhető következményei legélesebben kezdetben fognak mutatkozni; amint ez hasonló gazdasági válságoknál rendszeren tapasztalható.

Sőt valószínű, hogy a válság jelentőségét az emberek túl is fogják becsülni.

Az a körülmény, hogy az erdőbirtokosnak alkalma nyílik ahhoz, hogy faállományát előre nem sejtett árak mellett eladhassa, majd arra csábitja őt, hogy minden termelhető fájától szabadulni igyekezzék, ami káros következménnyel lesz a fogyasztóra.

Korai volna még annak a kérdésnek a vitatása, hogy a bekövetkezendő veszély elhárítása érdekében mily feladatok várnak a mi kormányainkra, de mindenesetre időszerű mérvadó tényezőinket már most meggyőznünk arról, hogy

az esetben, ha közgazdaságunkat az előre látható megrázó kódtatásoktól megóvni és a kínálkozó előnyöket kiaknázni kívánják, a fogyasztók és a termelők egybevágó érdekében is addig, amíg nem késő, tegyenek meg mindent, hogy a válság beálltával nagy haszonfakészletekkel rendelkezünk.

Készletünket vagy az erdőállományok nevelésével, vagy azáltal gyarapíthatjuk, ha mérsékeljük a termelést.

Miután új erdőállományok másfél évtized alatt nem nevelhetők, nem marad egyéb hátra, mint: *takarékoskodunk az egész vonalon! Takarékoskodjunk az állami erdőségeken, takarékoskodjunk a kötött és a szabad birtokon és takarékoskodjunk a fakereskedelem útján is!*

A monarchia mindkét fele legkönnyebben az állami birtokokon biztosíthatja a takarékosság elvének érvényesülését. A kormányokat ugyanis misem hátráltathatja abban, hogy az állami birtokokat illető gazdaságpolitikai intézkedéseiket a mindenkori viszonyoknak megfelelően tehesék meg.

Az állami erdőbirtokok kipróbált és kitűnő közegei pedig kész örömmel fogadják majd azokat az intézkedéseket, amelyek alapján s a konjunktúra kihasználásával az ellátásukra bizott erdőbirtokok jövedelmének gyarapítását is elősegíthetik.

A kötött erdőbirtoknál már nehezebb a kérdés. Itt az államnak nincs módja olyan beavatkozásra, amelylyel a takarékoskodás politikáját érvényesíthesse. Azt azonban mindenesetre tehetik a kormányok, hogy a tervszerű használatok elhalasztását engedélyezik, az üzemtervek előírásaitól e tekintetben időről-időre eltekintenek és egyben a mindenkori haszonélvezőknek az örököségi hagyaték kérdésében megfelelő jogi garanciákat biztosítanak.

A szabad erdők birtokosai csakis figyelmeztethetők a

küszöbön lévő amerikai válság bekövetkeztére és kioktathatók a lehetőleg gazdaságos erdőhasználati eljárásokra.

Mindezek az intézkedések ezidőszerint éppen alkalomszerűek lennének, mert segítenének a fapiacz mai nehéz helyzetén azzal, hogy a közelmúltbeli kedvezőtlen kamatláb okozta depresszió következményeit ellensúlyozzák. A kínálatnak csak csekélyebb mérsékelése is kiegyenlitené a baisse hullámaint és megélné a fakereskedelmet.

Mindezen érdekek szolgálatára bizonyos, célszerűnek ismert intézkedések irányítólag hatnának.

Reámutatok például arra a körülményre, hogy a monarchia távolabb fekvő vidékein a termelésre kerülő faanyagok sokkal belterjesebb kihasználása volna lehetséges és elérhető.

Távolabb fekvő, de kitűnő vasuti hálózattal bíró magyarországi vidékeken ugyanis még mindig megtörténik, hogy fakereskedők pl. szilfát tüzelőfának adnak el és hogy tölgyhaszonfát a mezőgazdasági üzemekben tüzelésre használnak.

Nagymennyiségű fa veszett kárba még csak néhány évvel ezelőtt az elsőrangú czegek részéről is alkalmazott hanyag és gazdaságtalan fatermelési eljárások miatt. A felszökött faarak folytán ezen a téren az újabb időben bizonyos javulás állott ugyan be, mindazonáltal még manapság is sok köbméter fa rothad el az erdőkben a magasan hagyott tuskókban, ami a fatörzsek gazdaságos termelése mellett pénzzé válhatott volna.

E szakasznál kell reámutatnunk egy, nálunk nagyon elhanyagolt fánemre, a nyirfára!

Magyarország némely nyugati vármegyéjében a nyirfát már évtizedek óta használják a mezőgazdasági szerszámok alkatrészeinek és kocsirészek készítéséhez. Ha a

nyirfa ilyen irányu felhasználását fejlesztenék, ami czéltudatos akcióval biztosítható lenne, sok ezer köbméter kőris- és gyertyánfa válnék szabaddá a kivitel céljaira.

V.

Az előzőkben reámutattam néhány oly körülményre, melyek a közel lévő amerikai faválságra való tekintettel talán figyelemre érdemesek. Ez a válság különben nézetem szerint oly sok oldalról érdeklí a mi erdőgazdaságunkat és oly lényegesen fogja befolyásolni a XX-ik századbeli erdőgazdasági politikánk kialakulását, hogy az esetben, ha a cs. és kir. külügyminisztérium és a monarchia mindkét felének földmívelési kormánya is szükségesnek találja, e fontos és igen körülményes kérdéssel egy későbbi jelentésben is bátor leszek foglalkozni.

Ez alkalommal azonban nem mulaszthatom el még azt, hogy erdőgazdaságunk egyik jelentős ágazatáról, az erdészeti kísérleti ügyről meg ne emlékezzem, miután ez már a fenti kérdések kidolgozásánál olyanul mutatkozott előttem, mely az amerikai faválsággal szoros kapcsolatban van.

E tekintetben abból a nézetből indultam ki, hogyha majd másfél évtized múlva Európa az eddig Amerikából importált keményfaanyagokat nélkülözni fogja, azok az európai államok, amelyek az exotikus fajok telepítésével már annakelőtte foglalkoztak s ezek tenyésztésével jó sikereket értek el, más országokkal szemben nagy előnyben lesznek abban a tekintetben, hogy a fapiacra olyan fanemeket is vihetnek, amelyeket eddig csak Amerika szállított. A kérdés lényegére, vagyis arra nézve, hogy érdemes-e külföldi fanemekkel kísérleteket tennünk, máris igenlő választ adhatunk. Ez a kérdés ugyanis Ausztriára és

Magyarországra nézve el van már döntve. Bizonyíthatja ezt az akác esete. Az akác manapság már a magyar föld nemzeti fájává lett. Nagyobb jelentősége van a magyar közgazdaságban, mint amerikai hazájában. Magyarország sikjain ugyanis összehasonlíthatatlanul nagyobb szerepre jutott, mint a magyar flóra bármely fája.

Az akác tenyésztésével elért rendkívüli eredmények mellé a tűlevelűek közül a sima fenyővel és a douglas-fenyővel elért tenyésztési sikerek sorakoznak. Mindezek az eredmények bizonyíthatják, hogy a külföldi fafajok tenyésztésével való további kísérletezés közgazdaságunkra igen nagy jelentőségű. Sajnálatos azonban, hogy a külföldi fafajok tenyésztésére vonatkozó kísérletek eredményeit sem Ausztriában, sem Magyarországon nem közlik az erdőbirtokosokkal.

Megjelenik bár Wienben is a „Centralblatt für das gesammte Forstwesen“ cz. kísérletügyi szaklap, épp úgy mint Selmezbányán az „Erdészeti Kísérletek“, mégis a nagyközönség a külföldi fafajok tenyésztésére vonatkozó kísérletekről keveset hall, mert a napisajtó a legritkább esetben hoz közléseket az idevágó kísérletek eredményeiről.

A külföldi fafajok tenyésztésével az osztrák tartományokban végzett kísérletek eredményeiről Dr. Cieslar tanárnak „Über Anbau-Versuche mit fremdländischen Holzarten“ czimű röpiratán kívül nem jelent meg az ezen anyagot összefoglaló dolgozat. Ha figyelembe vesszük, hogy a külföldi fafajok tenyésztésére vonatkozó első kísérletek Ausztriában a 80-as években történtek és így három évtized kísérleti eredményeiről hivatalosan mi sem tétetett közzé, úgy e tekintetben olyan hézagot állapíthatunk meg, amely miatt azok a birtokosok, akik a külföldi fafajok tenyésztésével a kedvező időpontot elmulasztották, e körülményt

jogos kritika tárgyává tehetik. E hézag jelentőségét eléggé megvilágíthatja az a körülmény, hogy a porosz kormány a külföldi fafajok tenyésztési kísérleteinek eredményét 5—5 évenként nyilvánosságra hozza, s hogy a douglas-fenyőnek a porosz államerdőkben nagyobb arányokban való telepítését 25 éves tapasztalatok alapján elrendelték.

Amennyiben a cs. kir. földmivelési minisztérium a fenyegető keményfaválságra való figyelemmel a külföldi fanemek tenyésztésére vonatkozó kísérletek eredményének közzétételét határozná el, úgy vélem, hogy az összefoglaló jelentésbe nemcsak az állami, de a magánbirtokokon szerzett tapasztalatok is felveendőek lennének.

Ismeretes ugyanis, hogy a külföldi fanemek tenyésztésével már a XIX-ik század közepén tettek kísérleteket s Ausztria különböző részein telepítettek kisebb erdőfoltokat külföldi fanemekből.

Ezeknek a tenyésztési eredményeknek az összeírása és közzététele hasznos dolog volna, mert idősebb kulturák eredményeiből sokkal tanulságosabb következtetések vonhatók.

Arra nézve pedig, hogy a külföldi fanemek tenyésztésére vonatkozó kísérletezés kérdésében a magánbirtokosoknak az állami erdőbirtokok hivatalaival való együttműködése jó eredménnyel járhat, eléggé bizonyíthatják a német dendrologiai egyesület jó sikerei.

Ez az egyesület, amelynek tagjai között a legtekintélyesebb nagybirtokosok, az erdőgazdasági és botanikai tudományok legnevesebb művelői, kisebb erdő- és parkbirtokosok, csemete-kertek tulajdonosai, szépészeti egyesületek stb. nagy számban szerepelnek, alig 16 éves fennállása óta Németország erdőgazdaságára és erdőgazdasági politikájának irányára nevezetes hatást gyakorolt.

Különösen számottevő az a tevékenység, amelyet a douglasfenyő érvényesítése érdekében kifejtett s melynek jó sikerei legfőképpen az egyesület nemrég elhunyt fáradhatatlan tagjának, John Boothnak nevéhez fűződnek.

Ennek az egyesületnek tevékenysége nekünk például szolgálhat.

Az erdőgazdaság barátai bizonyára meg fognak ütközni azon, hogy a Wienben nemrég alakult dendrológiai egyesület munkássága csak is parkokban telepítendő újabb fa- és cserjefajok honosítására szoritkozik s az erdőgazdaságilag fontos külföldi fafajok tenyésztésére vonatkozó kísérleteket programjából kizárta.

Reméljük azonban, hogy ez a fiatal egyesület, melynek keletkezését ennek daczára melegen üdvözljük, ha tagjai számának gyarapodásával megerősödik s munkásságának alapfeltételei biztosítva lesznek, kiterjeszti majd munkásságát más irányban is. Az osztrák tartományok nagy égalj- és talajbeli ellentétei, minők Dél-Tirol és Galiczia, Csehország és Dalmácia földjén észlelhetők, ezen egyesületnek a külföldi fafajok tenyésztési kísérleteire igen érdekes és változatos talajul szolgálhatnának.

VI.

Szent István koronájának országai állami erdőbirtokain a külföldi fafajokkal tett kísérletek a 70-es évek elejére vezethetők vissza. Így láttam Bálinczon (Krassó-Szörény megye) egy 1879-ben telepített mintegy 3 kat. hold térfogatu kísérleti telepet, amelyben az amerikai tölgyfajok, a *Quercus rubra* és *palustris*, valamint a *Juglans nigra* a kocsányos tölgygyel keverve voltak elültetve, s ahol kétségbevonhatlanul beigazolódott, hogy az amerikai fafajok

sokkal élénkebb és erőteljesebb növekvést tanusítanak, mint a hazai tölgy.

Magyarország erdőgazdasági kísérletügye azonban csak azóta indult nagyarányú fejlődésnek, mióta dr. Darányi Ignác került a földmivelési kormány élére. A földmivelési kormánynak és az erdészeti kísérletügyi intézménynek, melyet a nagyszabású tevékenységéről a külföldön is ismert Vadas Jenő főerdőtanácsos vezet, munkássága sikerét nem mérsékelheti az a körülmény, hogy a telepítési kísérletek fiatal keletűek, s azok eredményéről még pozitív adatok manapság rendelkezésre nem állanak.

Az amerikai faválságra való figyelemmel, az ország erdőbirtokosai és az erdőgazdasággal foglalkozók érdekében állónak találnók, ha a külföldi fafajokkal folytatott kísérletek eredményei 5—5 évenként összefoglaltan megíratnának és közzététetnének. Fokozottabb jelentősége volna pedig ennek a munkának, ha e közleményekbe a magántulajdonban lévő birtokokon külföldi fafajokkal eszközölt erdőtelepítések eredményei is bevonatnának, mert ezek bizonyos tekintetben talán irányadók is lehetnének a további munkássághoz.

Igy például német botanikusok már 1879-ben tesznek említést a néhai Albrecht főherceg magyarországi uradalmaiban telepített fekete dió (*Juglans nigra*) állományokról, amelyek között mogyoró van talajvédőként ültetve.

A külföldi fanemekkel végzett erdőtelepítések összeírását és nyilvántartását az erdőfelügyelőkre lehetne bízni, míg az egybegyűlt anyag feldolgozását a selmeczbányai középponti kísérleti állomás végezhetné.

Végül nem hagyhatom felemlítés nélkül, hogy a földmivelési kormánynak a külföldi fafajok telepítése körül

eddig kifejtett tevékenysége és annak eredményei, valamint a magánbirtokosok érdeklődése már elég jogczimül szolgálhatna ahhoz, hogy az illetékes hivatalos tényezők, az erdő- és földbirtokosok Budapest székhelylyel szervezendő dendrologiai egyesületben tömörüljenek.

A legfelsőbb uralkodóház azon tagjai közül, akiknek Magyarországon kiterjedt erdő- és földbirtokaik vannak, bizonyára megnyerhető lenne egy fenséges pártfogó, aki azután kegyeibe és jóindulatába fogadná ezt az egyesületet. Magyaránu erdőbirtokokban és parkokban gazdag arisztokracziánk az egyesületnek tőkeerős tagokat biztosíthatna. A nagyobb városok, faiskolatulajdonosok, fürdő- és egyéb gyógyhelyek birtokosai, ezenkívül a botanikusok, erdőgazdák stb. bizonyára készséggel karolnák föl ezt az egyesületet. Magyarország ezzel arra az utra térne, amelyre Németország 1892-ben, Franciaország 1906-ban, Ausztria 1908-ban lépett.

Az egyesület szervezésére nézve például szolgálhatna Németország, mely csekély tagdíjak követelése mellett az egyesületnek oly nagyszámu tagokat tudott biztosítani.

A első években bizonyára a kormány anyagi támogatására volna utalva az egyesület. Ismerve dr. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter urnak a tárczája ügykörébe tartozó kérdések iránt tanusított nagy érdeklődését, nincs kétségünk az iránt, hogy az anyagi támogatás el nem maradna.

Fejtegetéseim végére érve, nem mellőzhetem annak különös kiemelését, hogy hála elődeink bölcsességének és előrelátásának, kormányaink és közegeink munkásságának, Ausztria és Magyarország a jelenben nincs kitéve a fahiány ijedelmeinek. Sőt tovább is mehetek, amidőn meg-

állapítom, hogy a monarchia a fakivitel értéke tekintetében a földkerekség országai között a vezérszerepet viszi.

Reánk nézve nemcsak a point d'honneur kérdése, de vitális érdek is, hogy ezt a szerepet a jövőre is fenntartsuk.

A legnagyobb megfontolással és körültekintéssel kell tehát megragadnunk minden módot e cél biztosításához, s ha megtaláltuk az eszközöket, a célok szolgálatát a legnagyobb erélylyel kell felkarolnunk.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

I.

PÁLYÁZAT

az erdőgazdák részére szükséges kereskedelmi ismereteket tárgyaló kézikönyvre.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1908. évi december hó 13-án Budapesten tartott rendes közgyűlésének határozatából zárt pályázatot hirdet olyan kézikönyvre, amely a hazai erdészet igényeinek megfelelően, rendszeresen tárgyalja azokat a kereskedelmi ismereteket, amelyekre az erdőgazdának szüksége van.

A megirandó műben a szerző által saját belátása szerint megállapítandó beosztással ismertetni kell:

a faértékesítésnek tárgyi, alaki és jogi szempontból megkülönböztetendő módjait, előnyeit, hátrányait és alkalmazhatóságát;

a faértékesítési ügyletekre vonatkozó hazai törvények és rendeletek lényegét és fontosabb intézkedéseit, figyelemmel a külföldiekkel kötendő faértékesítési ügyletekre is;

a fakereskedelmi ügyletekre nézve a hazai és horvát-szlavonországi fapiaczkokon, valamint a kivitelünk szempontjából fontosabb külföldi piaczkokon (beleértve az ausztriai piaczkokat is) érvényben lévő fakereskedelmi szokványok (usance) fontosabb általános intézkedéseit;

a faértékesítési ügyletek bevezetésének, megkötésének és lebonyolításának módozatait és feltételeit s az azoknál szokásos eljárásokat, a gyakoribb esetekre vonatkozó példákkal és illetőleg mintákkal (bárczák, árverési és szerződési feltételek, üzleti levelek, kötlevelek stb.)

a fakereskedelmi ügy- és könyvvitel főbb vonásait;

a fakereskedelmet és a fa áralakulását befolyásoló tényezőket, valamint azok czélszerű irányításának és kihasználásának módjait és eszközeit, különös tekintettel a hazai viszonyokra;

a magyar birodalom fakereskedelmi és faipari viszonyait s a hazai és reánk nézve fontosabb külföldi fapiaczkokat;

a magyar birodalom fafogyasztását és faforgalmát a belföldön és a fontosabb külföldi fapiaczkokkal (statistikai adatok kapcsán);

a fakereskedelemben alkalmazott mérték- és pénznemeket s fizetési módozatokat;

a fakereskedelemben szokásos erdei választékokat, félgyártmányokat s hasított, metszett és faragott árukat általában és fafajonként részletezve, a vonatkozó méretezési, köbözési s méret és minőség szerinti osztályozási eljárásokkal (ide értve a reánk nézve fontosabb külföldi piaczkokon alkalmazott eljárásokat és illetőleg szokványokat is);

a legtöbb haszonnal értékesíthető választékok megállapításának módjait, a jövedelmezőségi számításokra vonatkozó példák kíséretében;

az erdei mellékterményekkel és termékekkel (különösebben és főként ipari czélokra szolgáló anyagokkal) való kereskedelem főbb vonásait;

a különféle szállítási eszközöknek fakereskedelmi szempontból való méltatását s ezzel kapcsolatosan a belföld és a fakereskedelmünket leginkább érdeklő külföld főbb fakereskedelmi vonalain a fontosabb erdei termékekre alkalmazott vasuti és hajózási tarifákat, áruosztályozásokat és szállítási szabályokat; és végre

a fakereskedelmi szempontból fontosabb külállamokkal fennálló kereskedelmi szerződéseinknek az erdei termékeket érintő főbb intézkedéseit (beleértve a vámokat is).

A mű irálya legyen könnyen érthető és tömör, terjedelme a 25—30 nyomtatott ívet lehetőleg ne haladja túl.

A pályadíj, mely csak abszolút becsü munkának adatik ki, 2400 K a Deák Ferencz alapítványból.

A pályázók tartoznak 1910 május 1-ig a mű részletes tervezetét és tetszés szerint választott két fejezetének részletes kidolgozását idegen kézzel vagy géppel leírva, jeligével ellátva, az író nevét rejtő

jeligés levél kíséretében, „pályamű“ felirattal megjelölt borítékban az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához beküldeni.

A beérkező munkák bírálat alá vétetvén, a legjobbnak talált (abszolút becsü) munka szerzője az egész mű megírásával meg fog bizatni, a pályadíjra azonban csak akkor tarthat igényt, ha a teljes mű kéziratát bemutatta s azt a bírálat megfelelőnek találta.

A pályamunkára egyebekben az Országos Erdészeti Egyesület alapszabályainak a Deák Ferencz alapítványra vonatkozó határozatai teljes érvénynyel bírnak.

Budapest, 1909 április hóban.

Az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége.

II.

JEGYZŐKÖNYV

az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának 1909. évi márczius hó 29-én tartott üléséről.

Jelen voltak: *Bánffy* Dezső báró elnök, *Bedő* Albert dr. I. alelnök, *Horváth* Sándor II. alelnök, *Arató* Gyula, *Bittner* Gusztáv, *Csik* Imre, *Csupor* István, *Hoffmann* Antal, *Laitner* Elek, *Lászlóffy* Gábor, *Marosi* Ferencz, *Péchy* Kálmán. *Scholcz* Ottó, *Sóltz* Gyula, *Téglás* Károly, *Tomcsányi* Gyula, *Tuzson* János dr. és *Vuk* Gyula igazgató-választmányi tagok, *Bund* Károly titkár, *Gaál* Károly pénztáros, *Balogh* Ernő és *Kaán* Károly egyesületi tagok.

Távolmaradásukat kimentették: *Havas* József, *Hirsch* István, *Krajcsovits* Béla, *Muzsnay* Géza, *Nagy* Károly, *Osztroluczky* Géza, *Vadas* Jenő és *Tavi* Gusztáv vál. tagok.

I. Elnök az ülést megnyitván, napirend előtt szót kér *Bedő* Albert dr. I. alelnök és a következő szavakkal üdvözli az elnököt felgyógyulása alkalmából:

Nagyméltóságú Elnök Ur! Méltóztassék megengedni, hogy mielőtt választmányi ülésünk tárgysorozata szerénti tanácskozásait megkezdenők, Nagyméltóságodat egybegyült választmányunk nevében a mindannyiunk szívében gyökerező tiszteletnek és ragaszkodásnak legmélyebb érzésével üdvözöljük a felett való örömünk kifejezéseül, hogy mai ülésünkben szerencsénk lehetett Nagyméltóságodhoz, mert bár jól tudjuk, hogy Exczellenciád egyesüle-

tünk ügyeinek intézését betegsége alatt is állandóan végezte, mégis ez a személyes megjelenés most azt igazolja a mi nagy örömünkre, hogy Nagyméltóságod ismét jó egészségnek örvend, amit mi Exczellenziádnak egyesületünk és a közjó érdekében továbbra is a legteljesebb és legállandóbb mértékben szívéből kívánunk! (Éljenzés!)

Elnök köszönetet mond.

II. A pénztár állásáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő: a bevétel f. évi január hó 1-től a mai napig --- 32854 K 52 f. a kiadás ugyanazon idő alatt --- --- --- --- --- 19953 K 11 f.

Rendkívüli befizetések czimén a következő összegek folytak be: Vécsey László báró készpénzalapítványa 300 korona, kötvényben tett alapítványok törlesztésére 1930 korona 90 fillér, a Wagner Károly alapítvány javára 1 korona 90 fillér és az altiszti segélyalap javára 11 korona.

Jelenti továbbá a titkár, hogy a múlt ülés utasítása folytán 17.300 korona névértékű 4⁰/₀-os magyar koronajáradék vásároltatott, mely az illető alapítványok tőkéihez csatoltatott; hogy az V. kerületi előljáróság részéről a szokásos pénztárvizsgálat márczius 12-én történt meg s hogy Faragó Béla alapítványának harmadik segélyét az egyesület javaslatához képest özv. Sável Sándorné gyermekének adományozta. Végül jelenti, hogy az ujonnan választott számadásvizsgáló-bizottság január 7-én megalakult és elnökéül Szalai Ernő közalapítványi erdőmestert választotta.

Az igazgató-választmány a titkár jelentését tudomásul veszi.

III. A titkár bemutatja Esterházy Miklós herceg, Ambrózy Lajos báró, Marosi Ferencz és Tuzson János dr. leveleit, melyekben igazgató-választmányi taggá történt megválasztásukat elfogadják.

Örvendetes tudomásul szolgál.

IV. A titkár ismerteti a *telepitésről, ingatlan feldarabolásról és egyéb birtokpolitikai intézkedésekről szóló törvényjavaslatot*, amelyet a kormány a közelmúltban terjesztett a törvényhozás elé. Sajnálatos körülménynek tartja, hogy az egyesület a törvényjavaslattal, amely több részletében érzékenyen érinti az erdőgazdaságot, több tekintetben pedig kiegészítésre szorul, csak most foglalkozhatik, amidőn az már a törvényhozás előtt fekszik.

Mivel a törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság gyors

összehívásától kellett tartani, elnöki jóváhagyással kötelességének ismerte a földmivelésügyi miniszter ur figyelmét felhívni arra, hogy a törvényjavaslat egyes intézkedései az erdőgazdaság szempontjából sérelmesek, mások pedig kiegészítésre szorulnak. Érintkezésbe lépett továbbá a miniszterium telepítési osztályával és a telepítési bizottság előadójával, anélkül hogy ezzel az igazgatóválasztmány állásfoglalásának prejudikált volna.

Az igazgatóválasztmány ezután az erdészeti szempontjából jelentőséggel bíró szakaszokat egyenkint tárgyalás alá veszi.

A titkár javasolja, hogy a 4. §-ban, amelyben a telepítést akadályozó körülmények sorolhatók fel, pótlólag felvétsék, hogy állandó mezőgazdasági művelésre nem alkalmas talajon telepíteni nem szabad.

Az igazgatóválasztmány *Horváth* Sándor alelnök indítványára ezt a módosítást abban az értelemben fogadja el, hogy *az erdőtörvény 2. vagy 4. §-a alá tartozó terület csupán mint erdő csatolható valamely telephez.*

Téglás Károlynak azon indítványát, hogy ebben a szakaszban ezenfelül az is kimondassék, hogy az erdőtörvény 17. §-ában felsorolt birtokosok azon erdei, amelyeknek fentartása közérdekből szükséges, a telepítési célokra szintén ne legyenek felhasználhatók, az igazgatóválasztmány mellőzte, miután egyfelől *Horváth* Sándor alelnök utalt arra, hogy ily rendelkezésnek nem volna szankciója s az erdő irtása más czímen (nem telepítés céljából) ugy is megtörténhetnék, másfelől *Bedő* Albert alelnök a módosítás célját az erdőtörvényben már biztosítva látja.

A 25. §-nál, amelyben többek között az a rendelkezés foglaltatik, hogy középirtokostelephelyet csak annak részére szabad átengedni, akinek valamely gazdasági akadémia által kiállított oklevele vagy végbizonyítványa van, a titkár javasolja, hogy *az erdészeti főiskola végbizonyítványa szintén jogosítson középirtokostelephelyre* s ennek megfelelően az 56. §-ban, amely középirtokostelephelyek betöltésénél a telepítés vagy feldarabolás következtében állásukat veszített gazdatiszteket előnyben részesíti, *az erdőtisztek is felvétsenek*, annál is inkább, mert a telepítési akció folyamán erdőirtások is fognak történni s előfordulhat, hogy emiatt erdőtisztek is elvesztik állásukat.

Az igazgatóválasztmány e javaslatához hozzájárul.

A 102. §. 1. pontjához, amely a telepítésre szánt terület megvizsgálásáról szól, hozzáfűzendő: *Amennyiben erdőterületről is szó volna, a kir. erdőfelügyelő szakvéleménye is meghallgatandó.*

A 124. §. 3. pontja helyett, amely a javaslatban következő szöveggel bír:

„A kincstári erdők azon részei, amelyeknek másnemű gazdasági művelésre (szántóföld, rét, kert, szőlő, legelő) állandóan használható talajuk van és telepítésre vagy feldarabolásra alkalmasak, a letarolás után az országos telepítési alap vagyónához csatolandók s az alap kezelésébe mennek át“,

a titkár a következő módosítást hozza javaslatba:

„A kincstári erdők azon részei, melyek nem esnek az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. vagy 4. §-ai alá, az illető vidék és az ottani faipari vállalkozások faszükségletének fedezésére nem szükségeltetnek és egyébként is telepítésre vagy feldarabolásra alkalmasok, a letarolás után“ (stb. mint fenn).

Téglás Károly a titkár javaslatához oly módosítással járul hozzá, hogy a 124. §. rendelkezései alól vonassanak ki: a környék faszükségletének ellátása érdekében szükséges és egyéb fontos közérdekekre való tekintettel fenntartandó kincstári erdők. Megjegyzi egyben, hogy a maga részéről tapasztalataiból folyólag kívánatosnak látná annak a körvonalozásáról is gondoskodni, hogy a telepítési célra alkalmas erdők mikor (milyen korokban) irthatók ki. Ez iránt az életbeléptetési rendeletben történhetnék intézkedés.

Az igazgató-választmány hosszabb eszmecsere után elegendőnek találja, ha a 124. §. eredeti szövege azzal egészítettik ki, *hogy a környék faszükségletének ellátása céljából és egyéb fontos közérdekből fenntartandó kincstári erdők szintén kivonatként ezen szakasz hatálya alól.*

Az ujonnan keletkező telepek boldogulását a fahiány, illetőleg a fának drága áron való beszerzése lényegesen megnehezítvén, titkár a 125. §. után a következő *uj szakasz* közbeiktatását javasolja, hogy e bajon legalább az állami telepítéseknél a lehetőség szerint segítve legyen:

(125/a §.) *Amennyiben valamely telep közelében nem volna oly erdőbirtok, amelyből a telepesek faszükségletüket fedezhetik, a telepítési alap pedig alkalmas fekvésű erdővel vagy erdőtalajjal rendelkezik, illetőleg ilyet megszerezhet, ezt a területet, illetőleg annak megfelelő nagyságu részét a földművelésügyi miniszter főkészletével együtt a telep tulajdonába adhatja oly feltétel mellett,*

hogy amennyiben telepítésre szánt kincstári erdő adatnék át, a faállomány értékét a telepítési alap az erdővásárlási alapnak megtéríti.

Az erdő, illetőleg erdőtalaj értékének aránylagos részével a telephelyek megterheltetnek, a földművelésügyi miniszter azonban felhatalmaztatik, hogy abban az esetben, ha a telep erdeje kezdetben megfelelő hozadékot nem nyújt, az erdő, illetőleg erdőtalaj értéke után legfeljebb 25 évig kamatot nem számít és a törlesztés is ezen határidőn belül halasztást szenvedhet. Kivételes esetekben a földművelésügyi miniszter az erdő vagy erdőtalaj értékének megtérítésétől annak 50⁰/₀-a erejéig el is tekinthet.

A telepekhez csatolt ezen erdők a községi tulajdon jellegével bírnak, az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17—24. §-ainak rendelkezései alá esnek és ingyenes állami kezelés kedvezményében részesíttetnek.

Téglás Károly a titkárnak ezen javaslatához hozzájárulva, megjegyzi, hogy ilyen irányu gondoskodás általános érvénynyel esetleg a törvényjavaslatnak a közös legelő alkotásáról szóló 21. §-ához volna kapcsolható a következő kiegészítés alapján:

Ha a telepítés egészben vagy részben olyan erdőterületen történik, amelynek közelében a telep nélkülözhetlen faszükségletének ellátására alkalmas erdő nincsen, a telepítő köteles a gazdálkodó- és munkástelepések számára közös erdőt is kiadni, vagy pedig a közös legelőről akként gondoskodni hogy az előbbieken (t. i. törvényjavaslat 21. §-ában) megszabott legelőn kívül a telepések nélkülözhetlen faszükséglete is fedezhető legyen, anélkül, hogy a legelő használhatósága szenvedne.

Horváth Sándor megjegyzi, hogy ily általános rendelkezés a telepítést igen drágítaná és megnehezítené, tehát a titkár javaslatát fogadja el.

Péché Kálmán (az ülés további folyamán) ide tartozóan a következő javaslatot teszi:

A telepések közös erdeire az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17. §-ának és a kapcsolatos rendelkezéseknek, valamint az 1898. évi XIX. t.-cz. 1. §-ának és a kapcsolatos rendelkezéseknek hatálya kiterjesztetik s ezen erdők gazdasági ügyei a telep községgé alakulásáig az 1898. évi XIX. t.-cz. II. czimében foglalt rendelkezések értelmében intézendők.

Az igazgató-választmány a titkár javaslatát fogadja el, kiegészítve Péché Kálmán javaslatával.

A 128. §-hoz, amely a telepítési alap vagyónához tartozó, telepítésre nem alkalmas ingatlanairól rendelkezik, a titkár a következő kiegészítést hozza javaslatba:

Amennyiben a telepítési alap tulajdonába az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. vagy 4. §-a alá tartozó erdő jut, azt, ha valamely kincstári erdőbirtok kiegészítésére vagy önálló ily birtok alakítására alkalmas, az erdővásárlási alap megválthatja; más-különben ez a terület elsősorban a 125/a (uj) §. értelmében használandó fel, addig is azonban mint állami erdőbirtok az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17—24. §-ai értelmében kezelendő. Csak ha telepes erdőnek sem volna felhasználható, csatolható ez a terület lehetőleg osztatlan egészként, azonban semmiesetre sem 100 kat. holdnál kisebb részekben, járadéktelekhez.

Az igazgató-választmány a javaslatához hozzájárul.

A 132. §-ban, amely megállapítja, hogy mi esik az ingatlan feldarabolás fogalmán kívül, a titkár reámutatva az erdők elaprózásával és azok üzletszerű parcellázásával járó hátrányokra, az alábbi szigorított szöveget ajánlja, amennyiben a mostani szöveg nem zárja ki a törvény kijátszását:

Nem ingatlan feldarabolás:

1. a mező- és erdőgazdasági ingatlannak kizárólag 100 kat holdnál nagyobb részletekre való felosztása és eladása;

2. mezőgazdasági ingatlanoknak ötnél kevesebb számú részletre való felosztása és eladása abban az esetben, ha a feldaraboló az ingatlant már öt évnél hosszabb ideig telekkönyvi tulajdonul bírja.

A szigorítás abban áll, hogy az erdőterület a 2. pont hatálya alól kivonatik. Az igazgató-választmány a módosítást elfogadja.

Elfogadja továbbá a következő kisebb módosításokat:

A 143. §. 4. és 5. pontja közé új pontként: (a feldaraboló bemutatni tartozik) *erdőgazdasági ingatlanoknál az erdészeti hatóság bizonyítványát, hogy az illető terület az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. vagy 4. §-a alá tartozik-e, vagy nem.*

A 150. §. első mondatához: (helyszini eljárást rendelhet el), *melyben ha erdőgazdasági ingatlanról vagy kopárról van szó, az illetékes közigazgatási erdészeti bizottság és kir. erdőfelügyelő-ség képviselője is részt vesz.*

A 154. §. első és második pontja közé felveendő: *Amennyiben erdőgazdasági ingatlanok feldarabolásáról is szó volna, a telepítési hatóság az illetékes erdészeti hatósággal egyetértőleg jár el, illetőleg véleményeltérés esetén az ügyet döntés végett a földmivelésügyi miniszter elé terjeszti.*

159. §. 5. pontjához folytatólag: *nevezetesen, ha az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. és 4. §-ai alá eső, állandó mezőgazdasági művelésre alkalmatlan erdőterületről van szó.* (Ekkor a feldarabolásra engedély nem adható.)

181. §. 3. bekezdésének 5. sorában a „földmivelésügyi miniszter“ szavak után közbeszurandó: *hanincsen erdőgazdasági ingatlanról szó.*

334. §. a következő szöveggel egészítendő ki: *Erdőgazdasági ingatlanok árveréséről a telepítési felügyelőség haladék nélkül értesíti a földmivelésügyi minisztert.*

Folytatólag az igazgató-választmány tárgyalás alá vette a 336. §-t, melynek jelenlegi szövege a következő:

Azt, aki mezőgazdasági művelésre alkalmas ingatlanának tulajdonát telepítési célokra az államkincstárra átruházza és ettől számított egy éven belül az átruházott ingatlan értékének megfelelő vételáron erdőterületet szerez, az állammal kötött adásvételi jogügylet után járó összes bélyeg és illeték alól teljes mentesség illeti meg s ezen felül a szerzett erdőterület állami kezelésbe vételét az 1898: XIX. t.-cz. 19. és következő §-aiban megállapított kezelési költségek fizetési kötelezettsége nélkül igényelheti.

Azt, aki erdőterületét az állam, törvényhatóság, város, község vagy közbirtokosság erdőterületével kicseréli, erre a csereügyletre nézve a bélyeg- és illetékmentesség megilleti.

A titkár az első bekezdés első sorában „*állandóan*“ (alkalmas) szó közbeiktatását javasolja, amihez az igazgató-választmány hozzájárul.

A második bekezdésre megjegyzi a titkár, hogy ez a jelen alakjában prémiumot tűz ki arra, hogy bárki erdejét az állam stb. erdejével kicserélhesse, ami a kötött erdőbirtok elforgácsolódásához vezetne és nagy visszaélések kuforrásává válhatnék.

Horváth Sándor alelnök szintén tarthatatlannak véli ezt a szöveget, amely még a telepítési akció szempontjából sem felel meg, mert ennek csupán az a célja, hogy telepítésre vagy feldarabolásra alkalmas ingatlanok legyenek erdőterülettel kicserélhetők. Hogy azonban ezáltal a kötött erdőbirtok állománya, tehát az erdőtörvény 17. §-a alá eső terület ne apadjon, a kicserélés lehetőségét a kötött birtokra kellene szorítani.

A *titkár* az ily értelmű szövegezésben sem tud megnyugodni, mert veszélyezteti az állami erdőbirtok fennállását, amelynek általában, viszonyaink között azonban különösen is nagy gazdasági és politikai rendeltetése van. Az állami erdőbirtok e hivatásának talán eddig nem mindenütt felelt meg, de ez nem ok arra, hogy az államnak a jelzett téren való befolyását e birtokok elcserélésével a jövőre is kizárjuk, el is tekintve attól, hogy a csere tárgyát elsősorban éppen a legjobb karban lévő kincstári birtokok képeznék, melyek rendeltetésüket már ma betöltik. A kicserélés folytonos veszélye lehetetlenné tenné a gazdaság fejlesztését célzó program felállítását, kizárná beruházások eszközzését. Hivatkozik arra, hogy mindenütt, ahol a mult század folyamán az állami erdők nagy részét elidegenítették (pl. Ausztriában is), ezt később megbánták s most drága pénzen visszavásárolják az egykor eladott birtokokat. A kincstári birtokok elcserélése a hazai erdőgazdaságra mért végzetes csapássá fejlődhetnék, miért is a 336. §. második bekezdésének teljes elejtését javasolja.

Téglás Károly a titkár javaslatához járul hozzá, de államgazdasági szempontból nem látja elegendőnek a kincstári erdők *területi* állagának megóvását célzó módosítást, hanem szükségesnek tartja a fafajokra és elsősorban éppen a leginkább veszélyeztetett tölgyesekre is sulyt fektetni, mert attól tart, hogy máskülönben a telepítési célokra amugy is leginkább igénybe vett kincstári tölgyesek a kicserélések lehetővé tétele, sőt egyenes elősegítése esetén csakhamar annyira megapaszthatnának, hogy a kincstári erdészet államgazdasági feladatának sem felelhetne meg. E tekintetben a kincstári erdők megóvását annyival inkább kívánatosnak látja, mivel a magángazdaságokban a tölgyesek rohamosan apadnak és azokat telepítésre nem alkalmas vidéken pótolni vajmi kevéssé lehet.

Bedő Albert dr. az u. n. Beksics-féle eszmét, amely a szóban forgó 336. §-ban van letéve, az állami erdőgazdaságra mindig veszélyesnek tartotta s nem hitte, hogy akadjon kormány, mely azt a gyakorlati életbe a mi viszonyaink között törvényhozási uton átültetné, s ezzel esetleg utat nyisson arra, hogy az állami erdők állománya politikai és magánérdekű pénzügyi aspirációk tárgyává lehessen. A meglévő jót bizonytalan jósaú csere és

kétes eredményü intézkedés tárgyává tenni nem czélszerű, s a magyar állam sem tenné jól, ha azon erősségeit, amelyeket erdőbirtokában ma bir, kockára tenné. A titkár javaslatát fogadja el.

Csik Imre reámutat az erdők értékének folytonos emelkedésére. Az állam a cseréknél csak veszthet, s maga az erdőgazdaság is aligha nyerne, mert a kicserélt állami erdők új tulajdonosai valószínűleg nem annyira erdőbirtokot, mint inkább vadaskertetet kívánnak szerezni.

Az igazgató-választmány ezek után elhatározza, hogy a 336. §. második bekezdésének teljes elejtését kéri.

A 337. §-t, amelyben az állam minden eladóvá váló kötött birtokra elővételi jogot nyer, az igazgató-választmány olyképen véli módosítandónak, hogy *erdőbirtokokra vonatkozólag 50 holdig, illetőleg 10.000 korona értékig első sorban az illető község, másodsorban a szomszédos községek, ezen a határon felül első sorban az állam, másodsorban fenti értelemben a községek birjanak elővételi joggal, még pedig nem csupán kötött birtokokra nézve, hanem bármely erdőbirtokra nézve. Különösen fontos, hogy eladással vagy birtokrendezéssel kapcsolatosan feldarabolás alá kerülő (habár 100 kat. holdnál nagyobb részletekre is oszló) bármely erdőbirtokra az állam vagy község elővételi jogot nyerjen.*

Téglás Károly javaslatára ezenkívül az igazgató-választmány szükségesnek tartja, hogy a megvétel iránti nyilatkozattételre megállapított 60 napos határidő 3 hónapra kiterjesszessék, mert nagyobb erdőbirtokok megbecslésére, különösen télen és hegyvidéken, 60 nap nem elegendő.

Ennek megfelelően volna a 338. §. is módosítandó.

A 360. §-ban említett törvényhatósági telepítési tanács tagjai közé a kir. erdőfelügyelő is felveendő.

A 361. §-ra vonatkozólag az igazgató-választmány szükségesnek tartja, hogy az országos telepítési tanácsban az Országos Erdészeti Egyesület legalább két taggal képviselve legyen, kiknek egyike erdészeti szakértő legyen.

A 362. §-ra vonatkozólag, amely többek között meghatározza, hogy mely esetekben köteles a földmivelésügyi miniszter az országos telepítési tanács véleményét kikérni, Téglás Károly megfontolásra ajánlja, hogy nem volna-e czélszerű e szakaszba oly

rendelkezést felvenni, hogy erdőknek telepítési célokra való felhasználása ügyében a tanács véleménye szintén kikérendő, anélkül azonban, hogy a §. 3. pontjára nézve megállapított külön hatásköri korlátozás erre az esetre kiterjesztetnék.

Az igazgató-választmány ily rendelkezést nem lát szükségesnek.

Ezzel a törvényjavaslatnak az erdőgazdaságot érdeklő összes részletei le lévén tárgyalva, az igazgató-választmány felkéri az elnökséget, hogy fentiek értelmében a földmivelésügyi miniszterhez, szükség esetén pedig az országgyűléshez is forduljon felterjesztéssel.

V. A titkár bemutatja a magyar államvasutak gyors- és teherárura vonatkozó helyi dijszabásának fölemeléséről szóló tervezetét.

Az igazgató-választmány felkéri az elnökséget, hogy az egyesületnek a vasuti tarifák ügyében eddig már ismételtelen elfoglalt álláspontját szem előtt tartva, tegye meg a szükségesnek mutakozó lépéseket annak elhárítására, hogy a tarifák emelése az erdőgazdaságot és fakereskedelmet súlyosan károsítsák.

VI. Az igazgató-választmány tekintettel arra, hogy a Székelyföldön ismét újabb legelőterületek kihatása van folyamatban az erdők rovására, hogy továbbá a rendkívüli fahasználatok mérve és száma aggasztóan emelkedik, elhatározza, hogy tiltakozó felterjesztéssel fordul ez ügyben a földmivelésügyi miniszterhez.

VII. A titkár ismerteti az adóreform ügyében elért eredményeket, amelyek az Erdészeti Lapok 1909. évi III., VI. és VII. füzetében vannak leírva.

Tudomásul szolgálnak.

VIII. A titkár bemutatja a földmivelésügyi miniszternek választát a segéderdőörök és erdőlegények helyzetének javítása ügyében hozzá intézett m. é. felterjesztésre. A válasz kedvező, amennyiben az egyesület kívánságainak majdnem mindenben eleget tesz, sőt a készpénzfizetés és ruhaátalány még magasabb összegben állapított meg, mint ahogyan javaslatba hozatott. Függetlenül marad a segéderdőörök nyugdíjjogosultságának és illetményfölddel való ellátásának kérdése, melyekre nézve a pénzügyminiszterrel folynak tárgyalások. Öröndetes tudomásul szolgál.

IX. A titkár bemutatja a számadásvizsgáló bizottságnak a m. é. zárszámadásra vonatkozó jelentését és javaslatát a behajthatlan követelések törlésére, valamint az 1910. évi költségvetésre nézve.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1908. évi zárszámadása

A) Pénztári számadás.

Bevétel	Tényleges bevétel 1908. év- ben		Előirány- zott összeg 1908. évre		Az elő- iránnyal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
Pénztári maradvány 1907. évről	—	—	—	—	—	—
A) Rendes bevételek.						
I. Az egyesületi székházbérjövödelme	13340	—	13000	—	+ 340	—
II. Az alapító tagok által kötelezvényben tett alapítványaik után fizetett kamatok és a 200 K-át alapított tagok kedvezményes lapdíja	3094	10	3500	—	— 405	90
III. A rendes tagok által fizetett tagsági díjak	18363	04	18000	—	+ 363	04
IV. Az állam által adott segélyek	6000	—	4000	—	+ 2000	—
V. Az egyesület állandó kiadmányainak jövedelmei:						
a) Erdészeti Lapok	7177	42	6800	—	+ 377	42
b) Erdészeti Zsebnaptár	3389	—	3000	—	+ 389	—
c) Erdészeti Rendeleték Tára	2380	33	100	—	+ 2280	33
d) „Az Erdő” című lap után	9177	96	11000	—	— 1822	04
VI. Az egyesület közlönyében megjelenő hirdetések díjai	8447	31	5000	—	+ 3447	31
VII. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irodalmi kiadmányok eladásából befolyó jövedelmek	32	—	100	—	— 68	—
VIII. A törzsvagyon, a titkári nyugdíjalap és a székesfehérvári ismeretlen alapítvány, valamint a folyó jövedelmekből begyűlt pénztári készletek kamatai	7975	13	7500	—	+ 475	13
IX. A Deák Ferencz-alapítvány bevétele	1100	—	1100	—	—	—
X. A Wagner Károly alap. bevétele	1938	—	1960	—	— 22	—
XI. A Gróf Tisza Lajos-alap. bevétele	2020	—	2030	—	— 10	—
XII. A Bedő Albert-alapítvány bevétele	1592	—	1560	—	+ 32	—
XIII. Az Erzsébet királyné-alapítvány bevétele	896	—	895	—	+ 1	—
XIV. A Luczenbacher Pál-alap. bev.	416	—	460	—	— 44	—
XV. A Horváth Sándor-alap. bevétele	656	—	655	—	+ 1	—
XVI. A Faragó Béla-alapítvány bevétele	250	—	250	—	—	—
Jubiláris alap bevétele	40	—	—	—	+ 40	—
XVII. Postaköltség és más térítmények	446	45	300	—	+ 146	45
XVIII. Megítélt és behajtott perköltségek	26	80	100	—	— 73	20
XIX. Egyéb bevételek	203	96	50	—	+ 153	96
Átvitel	88961	50	81360	—	+ 7601	50

B e v é t e l	Tényleges bevétel 1908. év- ben		Előírány- zott összeg 1908. évre		Az elő- írányzattal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
Áthozat	88961	50	81360	—	+7601	50
<i>B) Átfutó bevételek.</i>						
XX. Az új alapító tagok által kész- pénzben tett egyesületi alapítvá- nyok és a kötelezvényben tett ala- pítványok törlesztésére befizetett összegek	4934	05	2000	—	+2934	05
XXI. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére vagy hasonló alap. alkotására tett adományok és a titkár hozzájárú- lása a nyugdíjalaphoz :						
1. Titkári nyugdíjalap	600.—					
2. Deák Ferencz alapítvány	—.—					
3. Wagner Károly-alapítvány	93.20					
4. Gróf Tisza Lajos alapítvány	—.—					
5. Bedő Albert-alapítvány	—.—					
6. Erzsébet királyné-alapítv.	1106.—					
7. Luczenbacher Pál-alapítv.	—.—					
8. Horváth Sándor-alapítvány	—.—					
9. Altiszti segélyalap	17.28					
	1816	48	700	—	+1116	48
XXII. Az egyesület által a szerzők ter- hére kiadott szakkönyvek eladá- sából befolyó jövedelmek	37	40	200	—	— 162	60
XXIII. Más átfutó bevételek, beleértve a letétképen kezelendő összegeket is	4046	45	2000	—	+2046	45
Összesen	99795	88	86260	—	+13535	88

K i a d á s	Tényleges kiadás 1908. évben		Előírányzott összeg 1908. évre		Az elő- irányzattal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
	A) Rendes kiadások.					
I. Hivatalnokok és szolgák illetményei :						
a) a titkár fizetése és pótléka ...	6600.	—				
b) a segédtitkár fizetése ...	1200.	—				
c) a pénztáros fizetése ...	1600.	—				
d) az írnök fizetése ...	720.	—				
e) szolga és házmester fizetése	1640.	—				
f) jutalmak és segélyek ...	957.49					
	12717	49	12400	—	+ 317	49
II. Írói tiszteletdíjak ...	3294	—	3400	—	— 106	—
III. Ügyviteli költségek :						
a) irodai és postaköltségek ...						
nyomtatványok és táv- beszélő ...	5098.90					
b) lapexpedíció ...	1967.	—				
c) közgyűlési és utiköltségek ...	949.20					
	8015	10	7000	—	+1015	10
IV. Erdészeti Lapok és más állandó kiadványok nyom- tatási költségei :						
a) Erdészeti Lapok ...	12541.88					
b) Erdészeti Zsebnaptár ...	3102.09					
c) Erdészeti Rendeleték Tára ...	236.85					
d) „Az Erdő“ című lap után	10119.33					
	26000	15	25000	—	+1000	15
V. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irod. kiadványok költségei	1000	—	1000	—	—	—
VI. A könyvtár gyarapítására és szak- lapokra ...	1000	—	1000	—	—	—
VII. Leltári tárgyak beszerzésére ...	359	60	500	—	— 140	40
VIII. A székházat terhelő kiadások						
a) állami adó ...	4157.21					
b) községi adó és házbérkrajczár	1656.57					
c) vízvezetéki illeték ...	662.72					
d) udvarvilágítás és gázlángok javítása ...	967.74					
e) tűzkárbiztosítás ...	120.86					
f) ablaküveg-biztosítás 1912. V. 20-ig kifizetve ...						
g) Javítások, tisztogatás, kémény- seprés ...	1632.42					
	9197	52	8200	—	+ 997	52
IX. Illetékegyenérték és az egyesületet mint ilyent terhelő adó ...						
	899	72	1800	—	— 900	28
X. Egyéb előre nem látott kiadások	6491	21	3000	—	+3491	21
XI. A Deák Ferencz-alapítvány iro- dalmi pályadíjai ...	1100	—	1100	—	—	—
XII. A Wagner Károly - alapítványból adandó segélyek ...	1978	—	1960	—	+ 18	—
Átvitel ...	72052	79	66360	—	+5692	79

K i a d á s	Tényleges kiadás 1908. évben		Előirányzott összeg 1908. évre		Az előiránnyal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
	Áthozat	72052	79	66360	—	+5692
XIII. A Gróf Tisza Lajos-alapítványból adandó segélyek	2020	—	2030	—	—	10
XIV. A Bedő Albert - alapítványból adandó ösztöndíjak	1200	—	1200	—	—	—
XV. Az Erzsébet királyné-alapítványból adandó segélyek	896	—	895	—	+ 1	—
XVI. A Luczenbacher Pál-alapítványból adandó segélyek	416	—	460	—	—	44
XVII. A Horváth Sándor-alapítványból adandó jutalom	656	—	655	—	+ 1	—
XVIII. A Faragó B.-alapítványból adandó segélyek	250	—	250	—	—	—
XIX. Az egyesület ügyvédjének számlájára fizetett összegek	355	93	600	—	—	244 07
B) Átfutó kiadások.						
XX. A törzsvagyonhoz csatolandó új alapítványok és a kötelezvényben tett alapítványok beváltására befizetett összegek	4934	05	2000	—	+2934	05
XXI. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére tett adományok és ezen alapítványokhoz csatolandó egyéb összegek:						
1. Titkári nyugdíjalap	6434	—				
2. Deák Ferencz-alapítvány	—	—				
3. Wagner K.-alapítvány	93	20				
4. Gróf Tisza Lajos-alapítvány	—	—				
5. Bedő Albert-alapítvány	392	—				
6. Erzsébet királyné-alapítvány	1106	—				
7. Luczenbacher Pál-alapítvány	—	—				
8. Altiszti segélyalap	17	28				
9. Jubiláris alapítvány	1040	—				
10. A székesfehérvári ismeretlen alap	112	—				
XXII. Az egyesület által a szerzők terhére kiadott szakmunkák kiadási költségei	2000	—	2000	—	—	—
XXIII. A folyó bevételek feleslegéből a törzsvagyonhoz csatolandó összeg	274	18	1100	—	—	825 82
XXIV. Egyéb átfutó kiadások	5546	45	2000	—	+3546	45
Összes kiadás	99795	88	86260	—	+13535	88

B) Alapítványi kamatok és tagsági díjak nyilvántartása.

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
1. Alapító tagok.				
Tartozás:				
Hátralék 1907. év végével	1697	—		
Előírás 1908. évre (kamat és kedvezményes lapdíj)	3356	60		
Összesen			5053	60
Törlesztés:				
1907. évben előre fizetett összeg	156	70		
1908. évben törölt és a közgy. által leírt összeg	800	—		
1908. évben fizetett kamat és kedvezményes lapdíj (lásd A) pénztári számadás II. bevételi rovatát)	3094	10	4050	80
Marad hátralék 1908. év végén			1002	80
és pedig:				
1. 1909. évre átvitt összeg	1108.	—		
2. levonva ebből az előre fizetett összeget	105.20			
Marad tehát 1908. év végén hátralék	1002.80			
2. Rendes tagok.				
Tartozás:				
Hátralék 1907. év végével	8766	36		
Előírás 1908. évre	18514	—		
Összesen			27280	36
Törlesztés:				
1907. évben előre fizetett összeg	616	05		
1908. évben törölt és a közgy. által leírt összeg	886	01		
1908. évben fizetett tagsági díjak (lásd A) pénztári számadás III. bevételi rovatát)	18363	04	19865	10
Marad hátralék 1908. év végével:			7415	26
és pedig				
1. 1909. évre átvitt összeg	8047.61			
2. levonva ebből az előre fizetett összeget	632.35			
Marad tehát 1908. év végén hátralék	7415.26			

C) A Gróf Tisza Lajos alapítványra magánkötvényekben tett alapítvány kamatainak nyilvántartása.

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
Tartozás:				
Hátralék 1907. év végével	—	—		
Előírás 1908. évre	10	—		
Összesen			10	—
Törlesztés 1908. évben			—	—
Marad hátralék 1908. év végével			10	

D) Az egyesület által kiadott könyvek és egyéb művek nyilvántartása.

Nevezetesen	Példány- szám	Egyenkint		Összesen	
		K	f	K	f
1. Hazánk házi faipara. (Gaul K.)					
Kerükltség	700			227	60
a) Kiadott ingyen példányok	30				
b) Eladatott 1902—1907. évben					
49 példány à 1 K 40 f.				68	60
*40 példány à 2 K — f.				79	20
74 példány à 1 K — f.	163	221	80		
(az 1903. évi XI/6-iki vál. ülés XVI. sz. határozata alapján)					
c) 1908-ban 9 példány à 1 K 40 f.	9	12	60		
Összesen	172			233	40
A szerzőnek kiadott				5	80
Marad tehát az 1908. év végén					
a) példány	528				
b) megtérítendő kerükltség	—				
* 1 Egy példány 40%o engedménnyel.					

Nevezetesen	Példány	Egyenkint		Összesen	
	szám	K	f	K	f
2. A bükk-tűzifa romlása és az ellene való védekezés. (Gellért J.)					
Kerükltség	500			77	—
a) Kiadott ingyen példányok	29				
b) Eladatott 1900—1907. évben					
16 példány à 60 f	52	45	60		
36 példány à 1 K					
c) 1908-ban					
1 példány à 60 f	2	2	60		
2 példány à 1 K					
Összesen	83			48	20
Marad tehát az 1908. év végén					
a) példányszám	417				
b) megtérítendő kerükltség				28	80
3. A külföldi fanemek megtelepítése stb. (Péché D.)					
Kerükltség	1000			1099	34
a) Kiadott ingyen példányok	23				
b) Eladatott 1903—7. évben					
26 példány à 3 K	37	118	70		
11 példány à 4 K *)					
c) 1908. évben					
7 példány à 3 K	9	29			
2 példány à 4 K					
Összesen	69			147	70
Marad tehát az 1908. év végén					
a) példányszám	931				
b) megtérítendő kerükltség				951	64

*) 10 fillér a gyermeknevelési alapra levonott. 2 példány 40% engedménnyel.

E) Vagyon-számadás.

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
<i>I. Cselekvő vagyon.</i>				
<i>a) Készpénz.</i>				
<i>Maradvány 1907. év végével:</i>				
1. Az általános alaptőke számadása szerint ...	1750	13		
2. A Gróf Tisza Lajos-alapítvány számadása szerint	134	62		
3. A székesfehérvári ismeretlen alapítvány számadása szerint...	249	30		
4. A Bedő Albert-alapítvány számadása szerint	401	91		
5. A Wagner K.-alapítv. számad. szerint ...	320	72		
6. Az Erzsébet királyné-alap. szám. szerint ...	42	44		
7. A titkári nyugdíjalap számadása szerint...	1872	60		
8. A Horváth Sándor alap. " " ...	43	98		
9. A Faragó Béla " " " ...	53	36		
10. Luczenbacher Pál " " " ...	125	67		
11. Altiszti segélyalap " " ...	19	50		
12. Jubiláris alapítvány " " ...	1000	—	6014	23
<i>1908. évi bevétel:</i>				
1. Az általános alaptőke javára				
<i>a) Készpénzben tett új alapítványok</i> ...	1500	—		
<i>b) Kötvényben tett alapítványok tőketörlesztésére</i>	3434	05		
<i>c) A pénztári feleslegből</i> ...	274	18		
2. A titkári nyugdíjalap javára	6434	—		
3. A Wagner Károly-alapítvány javára	93	20		
4. A székesfehérvári ismeretlen-alapítvány javára	112	—		
5. Erzsébet királyné-alapítvány javára	1106	—		
6. A Bedő Albert-alapítvány javára	392	—		
7. A Faragó B.-alapítv. javára	—	—		
8. Luczenbacher Pál alapítvány javára	—	—		
9. A Jubiláris alapítvány javára	1040	—		
10. Az Altiszti segélyalap javára	17	28	14402	71
Összesen			20416	94
<i>1908. évi kiadás:</i>				
1. Az általános alaptőke terhére értékpapírok vásárlására (2600 K. n. é. magyar koronajáradék (lásd E I. c) bevétel 1 tételét) ...	2493	53		
2. A titkári nyugdíjalap terhére 5600 K. n. é. magyar koronajáradék (l. E I. c) bev. 2. tét.)...	5370	68		
3. A Bedő Albert alap. terhére 400 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 3. tét.) ...	383	62		
4. A Wagner K. a. terhére 200 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 4. tét.)...	191	81		
5. Az Erzsébet királyné-alap. terhére — K. n. é. koronajáradék (l. E I. c) bev. 5. tét.)...				
6. A székesfehérvári ism. alap terhére 200 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 7. tét.) ...	191	81		
7. A Luczenbacher P.-alap terhére — K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 8. tét.)...				
8. A jubileumi alap. terhére 1000 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 9. tét.) ...	959	05		
Összesen			9590	50
Marad 1908. végével készpénz ...			10826	44
E készpénzmaradv. részletezését alapok szerint l. G) a.				

N e v e z e t e s e n	Egyen- kint		Összesen	
	K	f	K	f
b) Magánkötvények.				
Maradvány 1907. évről:				
1. Általános alaptőke	64553	75		
2. Gróf Tisza Lajos-alapítvány	200	—		
1908. évi bevétel:	2920	—		
Összesen			67673	75
1908. évi kiadás:				
1. Készpénzben történt törlesztés folytán (lásd E. I. a) bevétel I. b)	3434	05		
2. Az 1908. évi közgyűlés által leiratott	1000	—	4434	05
Marad 1908. év végével			63239	70
és pedig:				
1. Általános alaptőke	63039	70		
2. Gróf Tisza Lajos-alapítvány	200	—	63239	70
c) Értékpapírok.				
Maradvány 1907. év végével:				
4 ⁰ / ₀ -os magyar koronajáradék	198300	—		
4 ⁰ / ₀ -os magyar földhitelintézeti záloglevél	87800	—		
4 ⁰ / ₀ -os magyar földhitelintézeti szab. és talaj- javítási záloglevél	102000	—		
1860. évi államsorsjegy	600	—		
3 ⁰ / ₀ -os osztr. földhitelintézeti 1889. évi sorsjegy (II. kibocsátás)	600	—		
Gazdák biztosító szövetk. üzletrész	200	—	389500	—
1908. évi bevétel:				
1. Az általános alaptőke javára K. n. é. m. kor. jár.	2600	—		
2. A titkári nyugdíjalap javára K. n. é. m. kor. jár.	5600	—		
3. A Bedő Albert-alap javára K. n. é. m. kor. jár.	400	—		
4. A Wagner K. alap javára K. n. é. m. kor. jár.	200	—		
5. Az Erzsébet királyné-alap jav. K. n. é. m. kor. jár.				
6. Horváth Sándor-alap javára K. n. é. m. kor. jár.				
7. A székesfehérvári ism. alap javára K. n. é. m. koronajáradék	200	—		
8. A Luczenbacher Pál alap jav. K. n. é. m. kor. jár.				
9. A jubiláris alap javára K. n. é. m. kor. jár.	1000	—	10000	—
Összesen			399500	—
1908. évi kiadás:				
nem volt.				
Összesen			—	—
Marad 1908. év végével			399500	—
Ezen maradvány részletezését értékpapírnemek szerint lásd G) alatt.				

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
<i>d) Egyesületi székház.</i>				
Maradvány 1907. évről			388330	52
1908. évben bevétel vagy kiadás nem volt.				
Marad 1908. év végével			388330	52
<i>e) Leltári tárgyak.</i>				
1. Az egyesületi székház s az egyesület hivatali helyiségeinek belső berendezésére beszerzett tárgyak.				
Maradvány 1907. év végével ...	560	drb	30966	06
1908. évi bevétel ...	7	" "	297	—
Összesen ...	567	drb értéke		
1908. évi kiadás nem volt.			31263	06
Marad 1908. év végével ...	567	darab	31263	06
<i>f) Könyvtár.</i>				
1. Általános könyvtár.				
Maradvány 1907. év végével	2151	mű 2909 kötet	19963	83
1908. évi bevétel	106	mű 127 kötet	575	32
Összesen	2257	mű 3036 kötet		
1908. évi kiadás	2	mű 2 kötet		
Marad 1908. év végével	2255	mű 3034 kötet	20534	75
2. Díszkötésű könyvtár.				
Maradvány 1907. év végével	347	mű 415 kötet	2859	58
1908. évi bevétel	12	mű 13 kötet	98	50
Összesen	359	mű 428 kötet		
1908. évi kiadás	4	mű 7 kötet		
Marad 1908. év végével	355	mű 421 kötet	2917	28
Összes könyvek 1908. év végével	2610	mű 3455 kötet	23452	03

N e v e z e t e s e n	Egyen- kint		Összesen	
	K	f	K	f
Összesítés.				
a) Készpénz	10826	44		
b) Magánkötvények	63239	70		
c) Értékpapírok	399500	—		
d) Az egyesületi székház értéke	388330	52		
e) Leltári tárgyak értéke	31263	06		
f) Könyvtár értéke	23452	03		
Egyesületi vagyon 1908. év végével összesen			916611	75
1907. év végével volt			902387	97
Szaporodás 1908. évben			14223	78
A szaporodásból esik :				
1. Alaptökére és a külön rendeltetéssel bíró alapítványokra (l. G.).....	13298	16		
2. A könyvtár értékének szaporodására (l. E. I. f. 1. és 2.)	628	62		
3. A leltár értékének szaporodására (l. E. e.).....	297	—		
Összes szaporodás	14223	78		
F) Letétben kezelt összegek nyilvántartása.				
Maradvány 1907. év végével.....	16344	78		
1908. évi bevétel	7427	42		
Összesen	23772	20		
1908. évi kiadás*)	12413	40		
Maradvány 1908. év végével.....			11358	80
ebből esik :				
1. A műszótári letétre.....	2233	60		
2. A Deák Ferencz-alapítvány kamataira.....	1300	—		
3. A Horváth Sándor-alap. kamataira	895	31		
4. Irodalmi letétre	6328	47		
5. Egyéb letétre	601	42		
Összesen	11358	80		

*) A rendes kezeléshez választmányi ülések határozatai alapján kölcsönvett összeg, mely a letéti számadásnak részletekben visszatérítettik.

G) Az alaptőke és a külön rendeltetéssel

Nevezetesen	Alaptőke		Titkári nyugdíj-alap		Deák Ferencz-alapítvány		Luczenbacher Pál-alapítvány		Horváth Sándor-alapítv.	
	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
Maradvány 1907. év végével	186103	88	46872	60	27500	—	10525	67	16443	98
Szaporodás 1908. évben.										
1. Magán-kötvény (l. E I. b) --- --- ---	2920	—								
2. Készpénz (l. E I. a) bev.) --- --- ---	5208	23	6434	—						
3. Értékpapírokban (l. E I. c) bev.) --- --- ---	2600	—	5600	—						
Összesen	196832	11	58906	60	27500	—	10525	67	16443	98
Kiadás 1908. évben.										
1. Készpénz (l. E I. a) kiad.) --- --- ---	2493	53	5370	68						
2. Magánkötvényekben (l. E I. b) --- --- ---	4434	05								
3. Értékpapírokban (l. E I. c) --- --- ---										
Összesen	6927	58	5370	68						
Marad 1908. év végével	189904	53	53535	92	27500	—	10525	67	16443	98
és pedig:										
1. Készpénz --- --- ---	4464	83	2935	92			125	67	43	98
2. Magánkötvényekben --- --- ---	63039	70								
3. 4 ⁰ / ₀ -os magyar koronajáradék --- --- ---	49400	—	35200	—	27500	—	10400	—	14600	—
4. 4 ⁰ / ₀ -os magyar földhitelintézeti záloglevél --- --- ---	36600	—	10200	—						
5. 4 ⁰ / ₀ -os magyar földhitelintézeti szabályozási és talajjavítási záloglevél --- --- ---	36200	—	5200	—					1800	—
6. 1860. évi államsorsjegy --- --- ---										
7. 3 ⁰ / ₀ -os osztrák földhitelintézeti 1889. évi sorsjegy --- --- ---										
8. Gazdák biztosító szövetkezetbeli üzletrész --- --- ---	200	—								
Összesen	189904	53	53535	92	27500	—	10525	67	16443	98

BUDAPEST, 1909. évi

Bund Károly s. k.

titkár.

Tekintetes Igazgató-választmány!

Az 1908. évi pénztári naplóból, valamint a számadások tételeit részletesen kimutató rovatkönyvből meggyőződünk, hogy az egyesület pénztárának

1908. évi bevétele	99,795 K 88 f.
1908. évi kiadása	99,795 K 88 f.
s az 1908. évi pénztári maradvány	— K — f.

volt.

A kiadások főösszegéből azonban:

1. az általános alaptőke javára ¹⁾	4,934 K 05 f.
2. a titkári nyugdíjalap javára ²⁾	6,434 K — f.
3. a „Wagner Károly“-alapítvány javára ³⁾	93 K 20 f.
4. az „Erzsébet királyné“-alapítvány javára	1,106 K — f.
5. a „Bedő Albert“-alapítvány javára ⁴⁾	392 K — f.
6. a székesfehérvári ismeretlen alapítvány javára ⁵⁾	112 K — f.
7. a Gróf Tisza Lajos-alapítvány javára	— K — f.
8. a Luczenbacher Pál-alapítvány javára	— K — f.
9. az Altiszti segély alap javára	17 K 28 f.
10. a Jubiláris alapítvány javára	1040 K — f.
összesen	14,128 K 53 f.

adatott át az alapítványi számadásnak.

A vagyoni állást az 1908. év végével lezárt számadás alapján következőnek találtuk:

a) Készpénzben ⁶⁾	10,826 K 44 f.
b) Alapító tagok magánkötvényeiben ⁷⁾	63,239 K 70 f.
c) Értékpapirokban és pedig: ⁸⁾	
4 ⁰ / ₀ -os magyar koronajáradék	208,300 K
4 ⁰ / ₀ -os magy. földh. záloglevél	87,800 K
4 ⁰ / ₀ -os magyar földh. szab. és talajjav. záloglevél	102,000 K
1860. évi államsorsjegy	600 K
3 ⁰ / ₀ osztr. földh. 1889. évi sorsj.	600 K
Gazdák bizt. szöv. üzletjegy	200 K
	399,500 K — f.
Átvitel	473,566 K 14 f.

- 1) Lásd A) pénztári szám. B) XX.
 2) " " " " " XXI. 1.
 3) " " " " " XXI. 3.
 4) " " " " " XXI. 5.
 5) " " " " " XXI. 10.
 6) Lásd E) vagyon szám. a)
 7) " " " " b)
 8) " " " " c)

	Áthozat	473,566 K 14 f.
d) Egyesületi székházba befektetett összeg		388,330 K 52 f.
e) Leltári tárgyak értéke		31,263 K 06 f.
f) A könyvtár értéke		23,452 K 03 f.
	Összesen	<u>916,611 K 75 f.</u>

Az egész zárszámadás eredményét a mellékelt kimutatások tüntetik fel.

Az A) alatt tárgyalt pénztári számadás szerint az előirányzott 86,260 K bevétellel, illetve kiadással szemben 99,795 K 88 f. folyt be, illetve adatott ki; a bevételi, illetve kiadási többlet tehát 13,535 K. 88 f.

Az egyes *bevételi rovatoknál* mutatkozó nagyobb eltérések indokolására felemlítjük, hogy a II. a. rovaton mutatkozó hiány onnan származik, hogy a hátralékok nem folytak be; az V. a. rovaton mutatkozó többlet pedig onnan származik, hogy az 1909. évi előfizetési díjak egy része még 1908. évben folyt be; az V. b., c. rovaton mutatkozó többlet tömegesebb megrendelések, az V. d. rovaton mutatkozó hiány pedig „Az Erdő” című lap még nem kellő elterjedése folytán állott elő; az előbbi eset áll a VII. és XXII. rovatra vonatkozólag is, míg a VI. rovaton mutatkozó többlet a hirdetések nagyobb mennyiségének az eredménye, a VIII. rovaton mutatkozó többlet pedig a megnövekedett tőkék és a huzamosabb ideig elhelyezett pénzkészletek után származik. A XXIII. rovatnál a bevételi többletet a bizományban levő könyvek nagyobb kelendősége okozta.

Az I. rovaton mutatkozó túlkiadás onnan ered, hogy a nyugalomba vonult szolga kegydíja még nem volt előirányozva, míg a III., IV., VIII. és X. *kiadási rovatokon* mutatkozó túlkiadások az igazgató-választmánynak 1908. VI. 24-én és 1908. XII. 12-én tartott ülésében engedélyeztettek, illetőleg azok csekély részben a III., IV. és X. rovaton engedélyezett póthitelekben sem találván fedezetet, 15 K 10 f., 500 K 15 f. és 29 K 36 f. kiadási többletnek, mint elkerülhetlen és előre nem látott kiadásnak utólagos jóváhagyó tudomásul vételét ezúttal javasoljuk. A X. rovaton mutatkozó túlkiadást főként a járda aszfaltozási költségei okozták, amelyek az egyesületre mint háztulajdonosra kirovattak. A többi rovatoknál mutatkozó s az alapokra vonatkozó túlkiadások a megfelelő bevételi rovatok alatt mutatkozó több bevétel ellentételei s onnan erednek, hogy ezen alapok tőkái a múlt évben szaporodván, kamatjövedelmük is több volt.

Az előirányzattal szemben folyó pénztári feleslegként, a XXIII rovaton előirányzott 1100 K-val szemben 2774 K 18 f. mutatkozott, amely összegből azonban csak 274 K 18 f. csatoltatott

az alaptőkéhez, mert az igazgató-választmánynak 1908. évi decz. hó 12-én tartott ülésének határozatából a felesleg első sorban a letéti számadástól kölcsön vett összeg részbeni visszatérítésére, másodsorban a Jubiláris alapítvány dotálására és csak harmadsorban volt az alaptőke gyarapítására fordítandó. (Lásd kiadás B), XXI. rovaton.)

Meggyőződünk arról, hogy az *E) — c)* alatt kimutatott érték-papirook a magyar földhitelintézetnél el vannak helyezve.

Javasoljuk mindebből kifolyólag, hogy a számadók részére a felmentvényt megadni méltóztassék.

Indítványozzuk továbbá, hogy mint behajthatatlan hátralékok a következő összegek irassanak le:

I. Alapító tagok :

	Tőke K	Kamat K
1. n. „ Michalcsics Miklós	—	21.—

II. Rendes tagok :

	Tagsági díj K		Tagsági díj K
1. Bónis Kálmán	16.—	5. Garcsár János	32.—
2. Braxator Helmuth	144.—	6. Glósz Alajos	32.—
3. Deák Géza	16:45	7. Hyros Béla	16.—
4. Eördögh Bertalan	88:45	8. Sift Ágoston	16.—

III. Hirdetési díjak :

1. Ligeti Ödön	10 K 15 f.
2. Lür Rezső	1 K 95 f.

Javasoljuk azonban, hogy a II. alatt kimutatott összegek oly kikötéssel töröltessenek, hogy a megnevezett és még életben levő tagok egyszersmind a tagok sorából is töröltessenek; a kitüntetett összegekkel együtt természetesen az esetleg előirt perköltségek, valamint az 1909-re eszközölt előírások is törölendők lesznek.

Egyidejűleg van szerencsénk bemutatni az 1910. évi költségvetés tervezetét, melynek minden egyes tételét a múlt évi eredmény s a tényleges állapot figyelembevételével állapítottuk meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1910. évi költségvetése.

B e v é t e l	Tényleg befolyt az 1908. évben		Elő-irányoztatott 1909. évre		Elő-irányoztatik 1910. évre	
	K	f	K	f	K	f
A) Rendes bevételek.						
I. Az egyesületi székház-bérfelvétele	13340	—	13400	—	13800	—
II. Az alapító tagok által kötelezvényben tett alapítványok kamatai és a 200 K alapított tagok kedvezményes lapdíja	3094	10	3500	—	3200	—
III. A rendes tagok által fizetett tagsági díjak	18363	04	18000	—	18000	—
IV. Az állam által adott segély	6000	—	6000	—	6000	—
V. Az egyesület állandó kiadmányainak jövedelmei:						
a) Erdészeti Lapok	7177	42	6500	—	6500	—
b) Erdészeti Zsebnaptár	3389	—	3000	—	3000	—
c) Erdészeti Rendeleték Tára	2380	33	100	—	100	—
d) „Az Erdő” című lap után	9177	96	10000	—	9000	—
VI. Az egyesület közlönyében megjelenő hirdetések díjai	8447	31	5750	—	7100	—
VII. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irodalmi kiadmányok eladásából befolyó jövedelmek	32	—	50	—	50	—
VIII. Az alaptőke, valamint a folyó jövedelmekből begyűlt pénztári készletek kamatai	5839	13	6100	—	6100	—
IX. A Deák Ferencz-alapítványbevétele	1100	—	1100	—	1100	—
X. A Wagner Károly-alapítvány bevétele	1938	—	1980	—	1992	—
XI. A Gr. Tisza Lajos-alapítvány bevétele	2020	—	2030	—	2030	—
XII. A Bedő Albert-alapítvány bevétele	1592	—	1590	—	1608	—
XIII. Az Erzsébet királyné-alapítvány bevétele	896	—	897	—	940	—
XIV. A Luczenbacher Pál-alapítvány bevétele	416	—	421	—	421	—
XV. A Horváth Sándor-alapítvány bevétele	656	—	655	—	655	—
XVI. Faragó Béla-alapítványának bevétele	250	—	250	—	250	—
Átvitel	86108	29	81323	—	81846	—

B e v é t e l	Tényleg befolyt az 1908. évben		Elő-irányoztatott 1909. évre		Elő-irányoztatik 1910. évre	
	K	f	K	f	K	f
Áttétel	86108	29	81323	—	81846	—
XVII. A titkári nyugdíjalap bevétele...	2024	—	1700	—	2140	—
XVIII. Az altiszti segélyalap " —	—	—	—	—	—	—
XIX. A jubiláris alapítvány " —	40	—	40	—	83	—
XX. A székesfehérvári ismeretlen alapítvány bevétele — — — — —	112	—	97	—	118	—
XXI. Postaköltség és más térítmények	446	45	300	—	300	—
XXII. Megítélt és behajtott perköltségek	26	80	50	—	50	—
XXIII. Egyéb bevételek — — — — —	203	96	50	—	50	—
B) Átfutó bevételek.						
XXIV. Az új alapító tagok által készpénzben tett egyesületi alapítványok és a kötelezvényben tett alapítványok törlesztésére befizetett összegek — — — — —	4934	05	2000	—	2000	—
XXV. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére vagy hasonló alap. alkotására tett adományok és a titkár hozzájárulása a nyugdíjalaphoz — — — — —	1816	48	700	—	500	—
XXVI. Az egyesület által a szerzők terhére kiadott szakkönyvek és más iratok eladásából befolyó jövedelmek — — — — —	37	40	100	—	100	—
XXVII. Más átfutó bevételek, beleértve a letétképen kezelendő összegeket is	4046	45	2000	—	2000	—
Összes bevétel — — — — —	99795	88	88360	—	89187	—

K i a d á s	Tényleg kiadatott az 1908. évben		Előirányoztatott 1909. évre		Előirányoztatik 1910. évre	
	K	f	K	f	K	f
A) Rendes kiadások.						
I. Személyi járandóságok:						
a) a titkár fizetése és pótléka	7200	K				
b) a segédtitkár fizetése	1200	„				
c) a pénztáros fizetése	2000	„				
d) az írnokok fizetése	1440	„				
e) szolga és házmesteri fizetés és kegydíj	1640	„				
f) jutalmak és segélyek	1200	„				
	12717	49	12720	—	14680	—
I. Ügyviteli költségek:						
a) irodai és postaköltségek, nyomtatványok és távbeszélő	5200	K — fill.				
b) ügyvédi költségek	600	„ — „				
c) közgy. és utikölts.	1200	„ — „	6404	03	6000	—
III. Leltári tárgyak beszerzésére			359	60	500	—
IV. A könyvtár gyarapítására és szaklapokra			1000	—	1000	—
V. Állandó kiadmányok költségei és pedig:						
1. Erdészeti Lapok:						
a) nyomtatási költségei	12000	K — fill.				
b) expediciója	2000	„ — „				
c) írói díja	3600	„ — „				
2. Erd. Zsebnaptár előállítási költsége						
	2800	„ — „				
3. Erd. Rend. Tára előállítási költsége						
	200	„ — „				
4. Az „Erdő” öszszes költségei						
	9000	„ — „	31261	15	30600	—
VI. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irodalmi kiadmányok költségei						
			1000	—	1000	—
VII. A székházat terhelő kiadások:						
a) állami adók	4200	K — fill.				
b) községi adó, házbérkrajczár	1700	„ — „				
c) vízvezetéki illeték	675	„ — „				
d) udvarvilág. és gázlángok javítása	970	„ — „				
e) tűzkárbiztosítás	125	„ — „				
f) ablaküveg	—	„ — „				
g) javítások, tisztog. és kéményseprés	1000	„ — „	9197	52	8200	—
			61939	79	60020	—
Átvitel					62450	—

* 1912. V. 20-ig kifizelve.

K i a d á s	Tényleg kiadott az 1908. évben		Elő-irányoztatott 1909. évre		Elő-irányoztatik 1910. évre	
	K	f	K		K	f
	Áttétel	61939	79	60020	—	62450
VIII. Illetkegyenérték és az egyesületet mint ilyent terhelő adó	899	72	1700	—	950	—
IX. A Deák Ferencz-alapítvány irodalmi pályadíjai	1100	—	1100	—	1100	—
X. A Wagner Károly-alapítványból adandó segélyek	1978	—	1980	—	1992	—
XI. A Gróf Tisza Lajos-alapítványból adandó segélyek	2020	—	2030	—	2030	—
XII. A Bedő Albert-alapítv.-ból adandó ösztöndíjak	1200	—	1200	—	1200	—
XIII. Az Erzsébet királyné-alapítványból adandó segélyek	896	—	897	—	940	—
XIV. A Luczenbacher Pál-alapítványból adandó segélyek	416	—	421	—	421	—
XV. A Horváth Sándor-alapítványból adandó jutalom	656	—	655	—	655	—
XVI. A Faragó Béla-alapítv.-ból adandó segélyek	250	—	250	—	250	—
XVII. A titkári nyugdíjalapnak átadandó kamatok	—	—	1700	—	2140	—
XVIII. Az altiszti segélyalapnak átadandó kamatok	—	—	—	—	—	—
XIX. A jubiláris alapnak átadandó kamatok	—	—	40	—	83	—
XX. A székesfehérvári ismeretlen alapnak átadandó kamatok	—	—	97	—	118	—
XXI. Egyéb kiadások	6491	21	3000	—	2000	—
<i>B) Átfutó kiadások.</i>						
XXII. A törzsvagyonhoz csatolandó új alapítványok és a kötelezvényben tett alapítványok beváltására befizetett összegek	4934	05	2000	—	2000	—
XXIII. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére tett adományok és az ezen alapítványokhoz csatolandó egyéb összegek	9194	48	7000	—	6600	—
XXIV. Az egyesület által a szerzők terhére kiadott szakmunkák és iratok kiadási költségei	2000	—	2000	—	2000	—
XXV. A folyó bevételek feleslegéből a törzsvagyonhoz csatolandó összeg	274	18	270	—	258	—
XXVI. Egyéb átfutó kiadások	5546	45	2000	—	2000	—
Összes kiadás	99795	88	88360	—	89187	—

Az 1909. évre előirányzott 88,360 K bevétellel és kiadással szemben az 1910. évre 89,187 K bevételt és kiadást irányoztunk elő, azaz 827 K-val többet.

Az egyes bevételi és kiadási rovatoknál előirányzott összegekre nézve, amelyek az 1909. évi költségvetéstől eltérnek, a következőket van szerencsénk felemlíteni:

A bevételek közül emeltük az I. rovatot, mert a lakberek emeltettek, a VI. rovatot, mert itt több bevételt remélünk; a X., XI., XII., XIII., XVII., XIX., XX. rovatok emelése a meggyarapodott alapítványi tőkék utáni nagyobb kamatjövedelemnek felel meg. Leszállítottuk a II. és az V. *d)* rovatot, mert ezen rovatokon nem reméljük az 1909-re előirányzott összegeket elérhetni; leszállítottuk végül a XXV. rovatot, mivel a titkárnak a nyugdíjalaphoz való hozzájárulása 1910. január 1-től alapszabályszerűleg csökken.

A kiadási rovatok közül emelnünk kellett az I. *a) c) d)* és *f)* rovatot, mert a titkár járandóságai a jövő évben alapszabályszerűen 600 K-val emelkednek és a pénztáros fizetését, tekintettel az Erdő cz. lap kiadóhivatali teendőinek átvételére az igazgató-választmány m. é. okt. havi ülésében 400 K-val emelte. Itt irányoztuk elő az igazgató-választmánynak a m. é. június havi ülésén hozott határozata értelmében alkalmazott második díjnak 720 K járandóságát is és végül emeltük a jutalmak és segélyek rovatát, tekintettel a személyzet szaporodására és arra, hogy az igazgató-választmány határozata értelmében e rovaton számolandók el a tisztviselőknek egyesületi járandóságaik után fizetett adói. Emeltük továbbá a II. *a)*, VII. *b)*, *d)* és *g)* rovatot, mert az eddigi előirányzat a szükségletet nem fedezte; ellenben az V. főrovatot végösszegében 1000 K-val apasztottuk a várható szükségletnek megfelelően. Az alapítványi kamatok részbeni emelkedése a meggyarapodott tőkék folyománya, amelyek különben a megfelelő bevételi rovatokkal azonosak. Leszállítottuk a VIII. rovatot, mert a kért összeg elégséges lesz az illetékegyenérték kiegyenlítésére, míg a XXI. rovatnál kevesebb kiadást remélünk.

Pénztári feleslegként eszerint 258 K volt előirányozható.

Budapesten, 1909. évi február hó 17-én.

A számadás-vizsgáló bizottság:

Balogh Ernő s. k. Szalai Ernő s. k. Gruber Gyula s. k.

Marsovszky Ede s. k. Térfi Béla s. k.

Az igazgató-választmány a számadásvizsgáló bizottság előterjesztését változatlanul elfogadja és a közgyűlés elé terjeszteni rendeli.

X. Az Erdő cz. lap hirdetési díjait az igazgató-választmány f. évi július 1-étől kezdve az eddigi 6 fillér egységtételről (egyhasábos millimétertér után) 10 fillérre emeli föl.

XI. A titkár indítványozza, hogy az egyesület f. é. közgyűlését Fenyőházán tartsa meg s ezzel kapcsolatosan Árvaváraljára és a Tátrába kirándulást rendezzen. Jelenti, hogy az elnökség felhatalmazása alapján kikérte Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter ur hozzájárulását arra nézve, hogy a közgyűlés a fenyőházai kincstári fürdőtelepen legyen megtartható, s hogy továbbá Csik Imre főerdőtanácsos és Scholtz Ottó urad. főerdőmester urakkal egyetértően a közgyűlés és a kirándulások vázlatos tervét a következőkben mutathatja be:

Aug. 25. Esti (esetleg aug. 26-án hajnali) vonatokkal Budapest, Pozsony és Kassa felől érkezés Fenyőházára. Elszállásolás. Ismerkedési estély.

Aug. 26. Reggel 9 órakor közgyűlés a fürdő nagytermében. A tárgysorozat egyik pontja: A fenyőházai m. k. erdőgondnokság erdeinek, az ottani villamos erdei vasut és fűrész, valamint az áramfejlesztő telep ismertetése.

12 órakor ebéd.

D. u. 2 órakor az áramfejlesztő telep és a villamosfűrész megtekintése, azután kirándulás villamos vasuton a Lubochna völgyébe, ott a csemetekert, egy vágásterület és a felujítás megtekintése. Estére visszatérés Fenyőházára.

8 órakor vacsora.

Aug. 27. A résztvevők *egyik fele* reggel $1\frac{1}{2}$ 6 órakor vasuton Csorbatóra utazik. Megérkezés körülbelül 9 órakor. Kirándulás két csoportban a Fátyol vizeséshez (oda-vissza jó uton 2 óra) és a poprádi tóhoz (oda-vissza), kevésbé kényelmes uton, de lényeges terepnehézségek és emelkedés nélkül, 3 óra.

Ebéd Csorbatón $1\frac{1}{2}$ 1 órakor.

D. u. két órakor kocsin a turista uton Felső-Hági, Széplak érintésével Ó-Tátrafüredre. Utközben alkalom nyílik a tátrai erdők megtekintésére. Érkezés Ó-Tátrafüredre 4 órakor, $1\frac{1}{2}$ 5 óráig a

telep megtekintése, azután villanyos siklón felmenetel a Tarajkára (Tarpatakfüred). Innen sik uton $1\frac{1}{2}$ óra alatt a Zerge-szállóhoz, ahol uzsonna. A tarpataki vizesések megtekintése után jó gyalog-uton $1\frac{1}{2}$ óra alatt Tátralomniczra, ahol elszállásolás és közös vacsora.

Aki nem óhajt gyalog menni, az a vizesésektől visszatér a siklóhoz és Tátrafüredről kocsin megy Tátralomniczra.

A résztvevők *másik fele* reggel különvonaton Fenyőházáról Árvaváraljára megy. Ott a gyönyörű fekvésű régi vár megtekintése, azután ebéd az uradalmi vendéglőben. Délután a rendes vonathoz csatolt külön kocsikon utazás Csorbatóra, ahol éjjelezés,

A társaság megosztását az a körülmény teszi szükségessé, hogy az egész társaságnak Csorbatóról Tátralomniczra való szállításához elegendő kocsik nem áll rendelkezésre.

Aug. 28. A résztvevőknek az a része, amely Tátralomniczon töltötte az éjjelt, megtekinti a tátralomniczi vadászati berendezéseket és azután a zerge-régióig vezetett ösvényeken és cserkelő utakon felmegy a lomniczi gerinczre, onnan a kis tarpataki völgybe a Téry menedékházhoz, onnan a Zerge-szállóhoz és estére ismét Tátralomniczra. 10 órai gyaloglás.

A Csorbatón éjjelezett csoport reggel 8 órakor indulva, ugyanazt az utat teszi meg, amelyet a másik csoport előző napon tett meg.

Este Tátralomniczon mindkét csoport egyesül, közös vacsora s ezzel a kirándulás befejezése.

Az igazgató-választmány e tervezetet elfogadja és közgyűlési ügyvivőkül Csik Imre és Scholtz Ottó urakat kéri fel.

XII. A választmány tudomásul veszi a titkár abbeli jelentését, hogy Lesenyi Ferencz és Schudich Nándor, a Bedő Albert-alapítvány ösztöndijasai jó előmenetelt tanusítván, az ösztöndíj élvezetében maradtak a folyó félévre is és elrendeli, hogy a nyár folyamán a szabaddá váló ösztöndíjakra új pályázat irassék ki.

XIII. Krippel Mórícz főiskolai tanár levelét, amelyben késznek nyilatkozik a mezőgazdasági enciklopédiát megírni, a választmány tudomásul veszi.

XIV. A Magyar Földtani Társulat felhívását tagjául való belépésre, továbbá a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara

felszólítását adakozásra az igazgató-választmány az alapszabályokkal összeegyeztethetőnek nem találta.

XV. A titkár bejelenti, hogy a földmivelésügyi miniszter az államvizsgabizottság kiegészítésére az egyesület javaslata értelmében Marosi Ferencz, Arató Gyula m. kir. főerdőtanácsosokat, Csupor István urad. főerdőmestert és Krippel Móricz főiskolai tanárt nevezte ki.

Tudomásul szolgál.

XVI. A londoni magyar kiállítás erdészeti csoportját ábrázoló, a földmivelésügyi miniszter által megküldött fényképeket az igazgató-választmány köszönettel fogadja.

XVII. A pécsi országos kiállításon elnyert diszoklevél megküldetett.

Tudomásul szolgál.

XVIII. A Bécsben 1910-ben tartandó nemzetközi vadászati kiállítás ügyében tartandó értekezletre az igazgató választmány a titkárt küldi ki.

XIX. Stainer Gyula körmendi magpergető-tulajdonos tekintettel azokra a támadásokra, amelyekkel külföldön a magyar eredetű erdei fenyőmagot illetik, az egyesület véleményét kéri ki ezen mag minőségéről.

Az igazgató-választmány erre csakis az erdészeti kísérleti állomást tartja illetékesnek, amelyet a megfelelő vizsgálatok megtételére fel fog kérni.

XX. A titkár sajnálattal jelenti, hogy az egyesület ügybuzgó segédtitkára, *Cserny Győző* az állami szolgálatból való megválásával kapcsolatosan, erről az állásáról is lemondott.

Az igazgató választmány sajnálattal veszi tudomásul e lemondást s az utód iránti intézkedésre az elnökséget kéri fel.

XXI. Sajnos tudomásul veszi továbbá a választmány, hogy *Tuba András* volt egyesületi szolga f. é. márczius hó 15-én meghalt s ennek következtében kegydija beszünttetett. Az igazgató-választmány özvegye részére az államerdészeti altisztek özvegyeinek nyugdíjügyében fennálló szabályok szerinti élvezetre életfogytiglan, illetőleg újabb férjhezmenetelig évi 360 K kegydíjat engedélyez.

XXII. A „Virágos Budapest“ nevű egyesület felszólítására az igazgató-választmány elhatározza, hogy a székház erkélyeit élővirágokkal díszíti.

XXXIII. Uj tagoknak felvételnek:

a) alapító tagnak báró *Vécsey* László, 300 K-val készpénzben ajánlja Takács Miklós; *Imreh* Ferencz m. kir. erdész, 300 K-val kötelezvényben, ajánlja Nagy György;

b) rendes tagnak a *Baranya-, Somogy-, tolnamegyei erdészeti és vadászati egyesület*, aj. a titkár; *Bajmóczi* József közalap. főerdész, aj. Szalai Ernő; *Bárány* Károly Etele hitbiz. erdőgyakornok, aj. Tavassy Lajos; *Borbély* Sámuel m. kir. erdőgyakornok, aj. Bodnár Richard; *Gaal* Imre m. kir. erdészjelölt aj. lovag Nechay Oswald; *Jándi* Artur főkápt. erdészeti segédtsízt, aj. Nadhera Pál; *Katona* István m. kir. erdőgyakornok, aj. Ráduly János; *Kollár* János urad. erdész, aj. Kleiszl Gyula; *Kovácsy* Gyula m. kir. erdőőr, aj. Bartha Ábel; *Lakner* Lajos m. kir. erdész, aj. Ujfalussy Mihály; *Lorge* Emil m. kir. erdőgyakornok, aj. Béky Albert; *Müller* József, cs. és kir. erdőgyakornok, aj. Praxa János; *Örley* István urad. erdész, aj. Darvas Béla; *Rigan* Sámuel urad. erdész, aj. Kleiszl Gyula; *Shmilliar* Károly hitb. urad. ellenőr, aj. Bittner Gusztáv; *Szalóky* Sándor m. kir. erdész, aj. Béky Albert; *Takács* János m. kir. erdőgyakornok, aj. Ráduly János; *Vagács* Sándor m. k. erdőgyakornok, aj. Martian Livius és Schlosser István; *Zseleznyák* Péter m. kir. erdőgyakornok, aj. Környei Ferencz; *Zvarik* Egyed m. kir. erdőgyakornok, aj. Ritter Károly.

K. m. f.

Bund Károly s. k.
titkár.

Báró Bánffy Dezső s. k.
elnök.

Hitelesítésül:

Dr. Bedő Albert s. k.
I. alelnök.

Sóltz Gyula s. k.
vál. tag.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlése, amint már mult számunkban jeleztük, Fenyőházán (Liptó megyében) lesz. Felhívjuk a t. olvasóink figyelmét a közgyűlésnek tervezetére, amely az egyesületi igazgató-választmány üléséről szóló jegykönyvben foglaltatik (500. oldal).

A kopár, futóhomokos s vizmosásos területeken teljesített erdősitések állami segélyezése. A m. kir. földmivelésügyi miniszter az elmúlt évben, úgy mint a megelőző években is, azokat az anyagilag szorultabb helyzetben levő birtokosokat, kik a közgazdasági érdekből beerdősítendő kopár, futóhomokos és vizmosásos területeken az 1908. évben sikerrel erdősitettek, állami pénzsegélyben részesítette.

Összesen 918 birtokos részére mintegy 4255 kat. hold kiterjedésű kopár területeken teljesített erdősitések után 118.106 K állami pénzsegély utalványoztatott ki.

Ebből az összegből még az 1908. évben 251 birtokos részére, kik állami kezelésbe vett kopár területeiken, 1205·30 kat. holdon, erdősitéseket létesítettek, 29.972 K oly módon utalványoztatott, hogy az erre különösen rázorult birtokosok a kiutalt államsegélyt a beerdősítés sikeres teljesítésének a kezelő m. kir. erdőtsztr részéről történt igazolása után azonnal felvehették.

Hasonlóképen még az 1908. évben 63.145 K államsegély utalványoztatott ki közvetlenül az illető kezelő erdőtsztr kezéhez abból a célból, hogy ennek az államsegélynek a felhasználásával 218 kisebb birtokosnak tulajdonát képező, állami kezelés alatt álló veszélyesebb jellegű és mintegy 1487·9 kat. hold kiterjedésű kopár terület a kezelő erdőtsztr közvetlen felügyelete és vezetése mellett, sürgősen s biztosabb sikerrel államköltségen beerdősíttessék.

Végül a folyó év elején 24.989 K pénzsegély osztatott ki utólagosan 449 olyan magánbirtokos között, kik az 1908. évben összesen 1562·2 kat. hold kiterjedésű kopár területet önként és sikerrel beerdősítettek s kiknek az államsegély adományozása az erdősitések sikeres létesítése esetére az 1908. évben kilátásba helyeztetett.

Rakásra összehordott galyak ellopása vétség. Felmerült konkrét esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban kimondotta a Curia, hogy a tulajdonos részére rakásba összehordott galyak már felhasználásra előkészített fának tekintendők; a galyaknak ellopása tehát nem az erdőtörvény 90. vagy más §-a alá vonható erdei kihágás, hanem a galyak (40 korona) értékére való tekintettel a Btk. 333. §-ába ütköző és a BN. 48. §-a szerint minősülő lopás vétségének alkotó elemeit foglalja magában.

A bécsi nemzetközi vadászati kiállításról szóló multkori hiradásunk kiegészítéseként a magyar kiállítási bizottság névsorát a következőkben közöljük:

Diszelnök: dr. *Darányi Ignác*.

Elnökök: 1. gróf *Széchenyi Béla*, 2. hg. *Esterházy Miklós*, 3. *Ottlik Iván* földmívelésügyi államtitkár.

Miniszteri megbizott és kiállítási biztos: *Földi János* m. kir. főerdőtanácsos (Zoltán-utca 16., IV. emelet 18.), kihez a kiállításra vonatkozó ügyek intézendők.

Rendező bizottság: 1. *Róth Lóránt* miniszteri tanácsos, 2. báró *Podmaniczky Gyula* min. oszt. tanácsos, 3. dr. *Szomjas Lajos* min. oszt. tanácsos, a földm. miniszterium elnöki osztályának főnöke, 4. *Ebersz Károly* min. tanácsos, 5. *Sugár Károly* főerdőmérnök, 6. *Clement Károly* erdőmérnök, 7. *Fischer József* műépítész.

Cserépbén tartott havasigyopár. Néhai S. A. uradalmi főerdész 2000 m tengerszinefeletti magasságból származó havasigyopárt szerető gondossággal ápolgatott lakásán virágcserepbén, 400 m tengerszinefeletti magasságban. Akik az így mesterségesen ápoltt havasigyopár-növényeket látták, azt mondják, hogy zöldes szint vettek fel, vagyis mint az üveg, elszintelenedtek.

Miféle tapasztalataik vannak erre nézve igen t. botanizáló szaktársaimnak?

Barthos Gyula.

A tövistelen kaktusz. Az Amerikában élő tövistelen kaktuszok, mint rendkívül bő termést adó fajok, amelyek esetleg alföldi homokunkon is meghonosíthatók volnának, takarmány-nyerés szempontjából nem csekély jelentőséggel bírnak.

Tenyésztsükkel, tövises fajokkal való keresztezésükkel Burbank L., hirneves amerikai kertész foglalkozott. Burbank mintegy

tizenkét év előtt kezdett kísérleteinél számos vadontermő tövises és tövistelen kaktuszfajt vont be tanulmányozása körébe, míg végre a legmegfelelőbbnek a kísérletezéshez az *Opuntia* nevűt választotta.

A vadon termő tövisesek ugyanis rendkívüli méreteket értek el, gazdag táptartalommal bírtak, de nehezen voltak a kísérleti telep számára meghonosíthatók. Másrészt az alig megközelíthető helyeken növő tövistelenek silány méretűek, durva, rostos szövetűek és így takarmányozásra alkalmatlanok voltak.

Burbank tehát keresztezte e kettőt, majd ezek ivadékait újból és újból, míg végre ezekből az ősi alakokból sikerült valóban ideális új növényt, „a Burbank-*Opuntia*t” létrehozni.

Ellenállóképesség, bámulatos növekvés, dús táptartalom jellemzi az új növényt, mely valóban alkalmasnak látszik a mezőgazdaságban és állattenyésztésben forradalmat előidézni.

Burbank a kísérleteket saját Santa Rosa nevű farmján Kaliforniában végezte, a legnagyobb gonddal és titoktartással, úgy, hogy senki sem juthatott a féltve őrzött növény egy leveléhez sem. Csak egy ausztráliai társaságnak engedett át 5 darab hajtást darabonként 1000 dollárért.

A kísérlet eredményének értékesítésére különben egy millió dollár alaptőkével részvénytársaság alakult, mely állami védelemben részesül, úgy hogy az év tavasza előtt senkisé sem juthat a növényhez, de máris oly tömeges az előjegyzés, miszerint egyelőre azt alig lesznek képesek kielégíteni. Kilátás van azonban arra, hogy mintegy 10 év alatt az új növény az egész világon elterjedhet, mert bizonyos, hogy mindenütt, ahol mezőgazdaság és állattenyésztés divik, ezen új haszonnövény hamarosan meghonosul.

A föltaláló, aki már hasonló téren eredményesen kísérletezett, mint a magnélküli szilva, a szilva és eper keresztezése, a csiranélküli burgonya, a gyümölcsök és virágok el sem képzelt tökéletesítése bizonyítják, összes fényes eredményei között a tövistelen kaktuszt tartja a legáldásosabbnak, amit modern tudomány az emberiségnek adhatott.

Hiszen bizonyos, hogy a számtalan millió holdnyi száraz homokpusztái földünknek az új növény felhasználásával termékenynyé válnak.

A kísérleti farmon jelenleg minden hat hétben minden egyes

anyanövényen új nemzedék fejlődik, úgy hogy tudósok, látogatók valósággal el vannak ragadtatva annak bámulatos fejlődésétől.

- Egy levél a földre dugva, kihajt és hat hét alatt telve van bimbóval és gyümölcsessel.

Néhány *Opuntia* ki lett ültetve egy száraz homokpusztára, mely esőt jóformán sohasem lát, de folyton ki van téve a déli nap perzselő sugarainak. Ott két hónapig teljesen magukra lettek hagyva és ime bebizonyult, hogy ez a bámulatos növény még ily mostoha viszonyok között is szépen fejlődik.

Természetesen jól megművelt szántóföldben mennyiségileg és minőségileg is jobb eredményt mutat, de tény az, hogy semmiféle más haszonnövény nem éri be oly kevés nedvességgel, mint az *Opuntia*. Olyan levelek és hajtások, melyek heteken át heverve a napon teljesen kiszáradtnak látszanak, földre téve, néhány hét alatt vígan fejlődnek, gyümölcsöt, virágot hoznak.

Legnagyobb értéke van a tövistelen kaktusznak kétségtelenül mint állati takarmánynak.

Ellentétben a többi takarmánynövénynyel, minden részében értékes, nedves, táperős és izletes eledelt ad, mely minden időszakban vágható az anyanövényről.

Ahol erős telek vannak, ott ősszel az egész termést be kell takarítani, ellenesetben a növények künn maradhatnak. A betakarított kaktusz 8—10 napig a szabadban szárítva lesz, ezután mint zöldsztakarmány fagymentes helyen tartandó el. A legjobb hajtások és levelek pedig a tavaszi ültetéshez teendők el. Egyszóval a tövistelen kaktusz hasonló elbánást kíván, mint a burgonya. Nagyértékű még az *Opuntia* mint majorságtakarmány, melynél kitűnő hizlaló tápanyagot képez.

Mintegy egy hektárnyi terület évi termése elegendő tíz darab felnőtt szarvasmarha egyévi takarmánya fedezésére. Az állat nagyon jóízűen fogyasztja, valószínűleg azért, mert takarmány is, viz is egyidőben, és mert nagy százalék növényi só-t tartalmaz.

Éppen ezen okból az *Opuntia* mint emberi táplálék is megbecsülhetetlen, sőt gyomor- és vesebajoknál hasznosnak is bizonyult.

Készítési módja a legkülönbélebb; használható zsirban kisütött szeletekben, mint a spárga vajjal, főzeléknek, kitűnő salátának stb.

Gyümölcse, melyből egy hektáron mintegy 10—20 tonna

terem, Burbank gazdatisztjei és munkásai szerint, a legizletesebb ételek egyik.

A kiültetésnél a leveleket egymástól három lábnyi távolságban ültetik.

Kedvező időben, a harmadik évben egy hektár termés 400 tonnát is kitesz. A kísérleti telepen a hároméves növény sulya 400 fontot tesz ki, ennek hathetes levelei 6—7 hüvelyk vastagok, üdék, zöldek.

Teljesen száraz homokos talajon 50—75 tonna takarmány nyerhető hektáronként.

Ime, *ha a fenti leírás való*, vagy a valóságot csak megközelelti, mily mérhetlen fontos tényezőjévé válhatik ez hazánk mezőgazdaságának, de különösen száraz, terméketlen homokpusztáink hasznosításának! Füzy Zoltán.

Halálozások. *Lux* Vilmos nyug. m. kir. főerdész (Liptóújvár), továbbá *Grenyik* István árvai urad. erdőgondnok (Polhora), az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagjai elhunytak.

Pfenningberger Frigyes, a belyei uradalom nyug. erdőmestere Villányban elhunyt. Béke hamvaikra!

„**A Gazda**“ czimen egy köz- és mezőgazdasági hetilap első számát vettük, amely a kis- és középbirtokosok érdekeinek felkarolását vette programjába. Szerkesztőség és kiadóhivatal Bpest VIII. József-körut 66. Ára egy évre 12 K.

Biehn János Budapest, aszfalt- és kátránytermékeiről szóló árjegyzékére, amely jelen füzetünkhöz van csatolva, felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztii létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Mikes János* m. kir. erdőtanácsost — sok éven át teljesített hasznos szolgálatainak elismerése mellett — állandó nyugalomba helyezte.

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter áthelyezte *Bertram J. Albert* m. kir. segéderdómérnököt a bustyaházai m. kir. erdőhivataltól a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalhoz.

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter a nagybányai m. kir. főerdőhivatalnál alkalmazott *Kaszaniczky Géza* irodatisztet állandó nyugalomba helyezte.

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

I.

KÖRRENDELET.

Valamennyi kir. erdőfelügyelőségnek és m. kir. állami erdőhivatalnak.

4924. I/A—2. 1909. szám. M. kir. földmivvelésügyi miniszter. — A cz . . . i (A . . . vármegye) volt urbéresék egy birtokvételi ügyének rövid ismertetését és a kir. Curiának ebben a birtokvételi ügyben 1909. G. 3. szám alatt hozott ítéletét tartalmazó közleményt /. alatt idecsatolva*) azzal a felhívással küldöm meg a Czjmnek, hogy az 1898. évi XIX. t.-cz. II. czimének hatálya alá tartozó erdőbirtokokon engedélyezett rendkívüli fahasznalatokból befolyt pénzből vásárolt ingatlanok adás-vételi ügyletét a legéberebb figyelemmel kísérje és ha azok bármelyikét az illető erdőbirtokosokra nézve bármi tekintetben károsnak találja, azt lehetőleg még a vételárnak kifizetése, illetve kiutalása előtt hozza az illetékes közigazgatási erdészeti bizottság tudomására.

Budapest, 1909. évi márczius hó 31-én.

A miniszter helyett:

Mezőssy s. k.
államtitkár.

II.

A kir. Curiának 1909. G. 3. szám alatt kelt s 1909. évi márczius hó 3-án kihirdetett ítélete, melylyel a cz . . . i (A . . . vármegye) volt urbéresék egy birtokvételi ügyletét megsemmisítette.

I. A tényállás rövid leírása.

Cz . . . község volt urbéresei 1906. évben elhatározták, hogy urbéri erdőilletőségüknek kihasználásra érett faállományát a H. testvérek tulajdonát

*) L. alább II. alatt.

képező 21683 kat. hold (telekkönyvi adat) és az R. tulajdonát képező 474 kat. hold kiterjedésű legelőterületekért cserébe adják. Kérelmüket A . . . vármegye közigazgatási erdészeti bizottsága útján a földmivelésügyi m. kir. miniszterhez elő is terjesztették. A miniszter azonban azon elvi álláspontjánál fogva, hogy minden közvagyon, tehát az urbéri erdő faállománya is nyilvános árverésen értékesítendő, a cserét nem engedélyezte. Minthogy azonban a volt urbéreszek legelőterületeik nagyobbitására feltétlenül reá voltak szorulva, a miniszter 55254/1906. szám alatt megengedte, hogy urbéri erdejük kihasználásra érett faállományát nyilvános árverésen értékesítsék s a befolyó vételárból a fent jelzett két ingatlant megvásárolják.

A cserét a már hangsúlyozott elvi állásponton kívül a miniszter már azért sem engedélyezhette, mert a két legelőterületet az a . . . i m. kir. erdőhivatal csak 26.000, illetve 1000 koronára becsülte s ezzel szemben alapos kilátás volt arra, hogy nyilvános árverésen a faállomány jóval magasabb áron fog elkelni.

Ez a feltevés valóra is vált, mert árverésen a faállomány 65,050 korona vételárért adatott el.

A vételár a fentebb idézett számú miniszteri rendelet értelmében gyümölcsözőleg lett elhelyezve s e betéti könyv az a . . . i adóhivatal őrizetére bízott.

1908. évi január havában A . . . vármegye tisztí főügyésze és az a . . . i m. kir. állami erdőhivatal vezetője azt jelentették a földmivelésügyi miniszternek, hogy nevezett volt urbéreszek 1907. évi december hó 12-én hozott urbéresgyűlési határozatukkal az eredetileg 26.000 K-ra becsült H.-féle ingatlant 54.600 koronáért vásárolták meg, hogy az adás-vevési szerződést meg is kötötték és hogy ennek a szerződésnek alapján, a d . . . kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság 1908. évi január hó 3-án 47/1908. szám alatt hozott végzésével a megvásárolt ingatlan tulajdonjoga a volt urbéreszek nevére telekkönyvileg be is jegyeztetett.

Minthogy a miniszter ezt az adás-vételi ügyletet a volt urbéreszekre nézve igen károsnak találta s minthogy a volt urbéreszek között kiskorúak is vannak, a m. kir. kincstári jogügyi igazgatóság meghallgatásával 1908. évi január hó 18-án 24.996. szám alatt felhívta A . . . vármegye közigazgatási erdészeti bizottságát, hogy az adás-vételi szerződést árvaszéki jóváhagyás alá terjeszsze és hogy az urbéri erdőből eladott rendkívüli fahasználatból befolyt és letétben kezelt pénzüsszezből a vételár kiutalását mindaddig tartsa függőben, míg az árvaszék a szerződés jóváhagyásának kérdésében nem dönt, vagy pedig míg a kötött ügyletnek érvényessége a bíróság részéről ki nem mondatik.

Mikor az eladók látták, hogy a vételárat az erdészeti bizottság nem utalja ki, január hó 4-én meghatalmazott ügyvédjük útján a vételár megfizetése iránt keresetet adtak be a d . . . i kir. járásbirósághoz. E keresetből kifolyólag a bíróság 1908. évi február hó 21-én 1908. Sp. III. 64/3. szám alatt hozott ítéletével kötelezte a volt urbéreszeket az 54.600 korona vételár kamatainak megfizetésére. Ítéletében egyuttal azt is kimondta, hogy miután az urbéreszeket képviselő urbéri elnök a kereseti követelés fennállását beismerte, az ítélet felebbvitelére való tekintet nélkül végrehajtható.

A perbe alperesként fellépni kívánt gyámoltak és gondnokoltak, illetve az ezeket képviselő árvaszéki ügyészszel szemben pedig a határozathozatalt melőzte, mert a közbirtokosság — szerinte — jogi személy lévén, annak egyes tagjai külön-külön alperesként nem szerepelhetnek s így perbe sem léphetnek.

Az árvaszéki ügyész e végzés ellen 1908 március hó 6-án felebbezést adott be a d . . . i kir. törvényszékhez.

Mielőtt a d . . . i kir. törvényszék a beadott felebbezés tárgyában döntött volna, a d . . . i kir. járásbiróság a felperesek kérelmére 1908. márczius 10-én 1908. Sp. III. 64/5. sz. alatt hozott végzésével a felebbezés daczára elrendelte a kielégítési végrehajtást a volt urbéreses tulajdonát képező készpénzre, mely a faanyag eladási árából befolyt és hatósági letétként kezeltetett.

E végzés ellen az árvaszéki ügyész ismét felfolyamodással élt, de sikerre ez sem vezetett.

Mikor a 64/5. sz. végzés jogerőre emelkedett, vagyis 1908 május 22-én a járásbiróság újabb végzésével a vételár összegét és járulékait a letétként kezelt pénzösszegeből kiutalta. Ezt az újabb végzést a kir. járásbiróság 1908 június hó 3-án kelt végzésével — az árvaszéki ügyész által ez ellen beadott újabb felfolyamodás daczára — jogerősnek nyilvánította és azt kifizetés és foganatosítás végett az erdészeti bizottsággal és a miniszterrel is közölte.

1908 jun. 10-én 2044/1908. sz. a. telekkönyvi átírást elrendelő végzés ellen beadott felfolyamodás tárgyában a k . . . i kir. ítélőtábla akként döntött, hogy az elsőbírósági végzést helybenhagyta.

Szerinte ugyanis a közbirtokosság birtokszerzésre jogosult jogi személy lévén, annak vizsgálata, hogy az ingatlan megfelelő vagy tulmagas áron vásároltatott-e meg, nem tartozik a telekkönyvi hatóság hatáskörébe.

Ezzel a táblai végzéssel tehát a telekkönyvi átírást kérdése jogerős befejezést nyert.

A vármegye árvaszéke időközben megkérte a földmivelésügyi minisztert az iránt, hogy a szóbanforgó adás-vevési szerződés tárgyát képező H.-féle ingatlant a miniszterium központjából kiküldendő erdészeti és gazdasági szakértők által becsültesse meg, mert a szerződést a gyámoltak és gondnokoltak érdekei szempontjából csak akkor bírálhatja el, ha megvásárlandó ingatlan valódi értékét ismerni fogja. Ez a becslés meg is történt és a központból kiküldött gazdasági és erdészeti szakértők a birtok *maximalis* forgalmi értékét 31.637 koronára becsülték. Ez a becslés a vármegyei árvaszéknek leküldetett, mire az árvaszék a szerződés jóváhagyásának kérdését függőben tartani határozta, mindaddig, míg a vételár megfizetése iránt indított per jogerős ítélettel befejezést nem nyer. Az esetben ugyanis, ha a szerződés az árvaszéki jóváhagyástól függetlenül, ítéletileg jogérvényesnek mondatik ki, annak az árvaszéki elbírálása amugy is feleslegessé válik.

Az a . . . vármegyei közigazgatási erdészeti bizottság pedig úgy az eladók, mint a vevők részéről az eddig hozzá benyújtott többrendbeli kérvényekre 1908. évi június hó 13-án 2809. szám alatt hozott határozatával kimondotta, hogy a

vételárt nem utalhatja ki, mert a fent idézett 24996/1908. sz. miniszteri rendeletben kikötött feltételek egyike sem következett még be és mert az ingatlan kiterjedését a szakértői becslés foganatosításánál végzett pontos felmérés — az adás-vevési szerződésben kitüntetett 216 kat. holddal szemben — csak 157·9 holdnak találta.

Az erdészeti bizottságnak ezen határozata ellen úgy az eladók, mint a vevő volt urbéresek a miniszterhez felebbezéssel éltek, de a miniszter a közigazgatási erdészeti bizottság határozatát — a felebbezések elutasításával — 95536/1908. számú leiratával jóváhagyta, főként abból az indokból, mert az adás-vevési szerződés érvényessége jogerős ítélettel még kimondva nem lett és mert, ha a vételár előre kiutalványoztatnék, ennek a vételárnak visszatérítése a szerződésnek érvénytelenítése esetén biztosítottak egyáltalán nem látszott.

Az a . . . i kir. járásbírótság 1908. évi augusztus hó 29-én 1908. V. 1980/5. szám alatt hozott végzésével az iránt kereste meg az alispáni hivatalt, hogy a letétként kezelt pénzösszeg betéti könyvecskéjét az a . . . i kir. járásbírótság adóhivatali letétjébe utalja át. A vármegye alispánja azonban ennek a felszólításnak többszöri sürgetés daczára sem tehetett eleget.

Mínthogy így sikertelenné vált minden kísérlet arra nézve, hogy a vevők az általuk követelt vételárat a szerződés érvényességének jogerős kimondása előtt a letétként kezelt pénzösszegeből megkapják, végrehajtást kértek a volt urbéresek ingatlanaira is.

Ezt a n . . . i járásbírótság 1908. évi november hó 24-én 2371/1908. telek-könyvi sz. a. el is rendelte és az árverést 1909. év márczius 24-ére tűzte ki.

A d . . . i kir. törvényszék 1908. évi december hó 7-én döntött az árvaszéki ügyésznek a vételár megfizetése tárgyában hozott marasztaló járásbírósnági ítélet ellen beadott felebbezése ügyében, amikor is a kir. törvényszék 1908. D. 147/13. sz. a. hozott ítéletében az árvaszék által előterjesztett felebbezést elfogadta ugyan, de a marasztaló járásbírósnági ítéletet mégis helybenhagyta, mert szerinte a birtokossági gyűlés által kötött adás-vételi szerződés gyámhatósági jóváhagyást nem igényel.

A törvényszéknek ezen ítélete ellen a vármegyei árvaszéki ügyész a kir. Curriánál felülvizsgálati kérelemmel élt. És ezen felülvizsgálati kérelemre hozta a kir. Curia a következő ítéletet:

II. A kir. Curia ítélete (kivonat).

..... „tisztai ügyész felülvizsgálati kérelmének akként helyet ad, hogy a felebbezési bíróság ítéletének megváltoztatásával felpereseket keresetükkel elutasítja és ugyanőket végrehajtás terhe mellett egyetemlegesen kötelezi arra, hogy tisztai ügyésznek összesen 850 K költséget 8 nap alatt fizessenek.“

INDOKOK.

..... „Az alsóbírósnági ítéletekben foglalt ügyállás szerint felperesek a c . . . i volt urbéresek elnökét vonták perbe, és keresetüket arra alapították, hogy ezek az urbéresek a keresetlevélhez csatolt szerződés szerint felpereseknek

erdőbirtokát 54.600 K-ért megvették, erre alapítottan pedig felperesek keresetüket 54.600 K vételárnak megfizetésére, tehát a szerződés teljesítésére irányították.

A fellebbezési bíróság ítéletében nincsenek megállapítva, de az elsőbíróság ítéletekből, tárgyalási jegyzőkönyvekből és ezek mellékleteiből kitétszöveg a felek részéről fel sem hoztak olyan tények, amelyekből jogszerűen meg volna állapítható az, hogy a cz . . . i volt urbéresék valamely korlátlanul szabad rendelkezésük alatt álló közös vagyonukra nézve különleges magánjogi társulatot szerződésileg alakítottak volna.

Ellenkezőleg magából a keresetlevélhez csatolt szerződésből az tűnik ki és az elsőbírósági ítéletek, tárgyalási jegyzőkönyvek és ezek mellékletei szerint a felek között nem is vitás az, hogy a cz . . . i volt urbéresék az urbéri rendezés alkalmával erdőilletőség fejében osztatlan tulajdonul erdőt kaptak és ez az erdő közösen kezeltetik, hogy a földművelésügyi miniszter 55254/1907. számú rendeletével a közlebbi részletes módozatok meghatározása nélkül megengedte, hogy ebben az erdőben a gazdasági üzemtervtől eltérő rendkívüli használatok gyakoroltassanak és e rendkívüli használatból befolyó jövedelem felperesek erdőterületének és R . . . legelőterületének megvételére fordíttassék; hogy azután a rendkívüli használat gyakoroltatott és az ekként befolyt jövedelem megfelelő hatósági őrizet alá vétetett; majd a közös birtokosok gyűlése olyan határozatot hozott, hogy felperesek erdejét az egyidejűleg megsabott áron megveszi, a vételárat a rendkívüli használatból befolyt jövedelemből fogja kifizetni és a szerződésnek felperessel leendő megkö ésére őt egyént küldött ki, ez a határozat az érdekelt felek valamelyike vagy a gyűlés elnöke által panasszal meg nem támadtatott, a kiküldött őt egyén ezután kiállította a keresetlevélhez csatolt szerződést, azonban a földművelésügyi miniszter 24996/1908. számú rendeletei szerint a vételárnak a rendkívüli használatból befolyt jövedelemből való kifizetését meg nem engedte, hanem ezt az utalványozást részben a szerződésnek a közös birtokosok között lévő kiskorúak és gondnokság alattiak érdekében gyámhatósági jóváhagyástól egyelőre függőben hagyta és az illető törvényhatóság közigazgatási erdészeti bizottságát utasította, hogy a szerződést gyámhatósági jóváhagyás alá terjeszse, az illető gyámhatóság pedig a szerződést jóvá nem hagyta, hanem 2438/1908. számú határozatával . . . tisztii ügyészt a szerződés hatálytalanítása céljából jelen perbe leendő beavatkozásra is utasította.

Ezek szerint nyilvánvaló, hogy az az erdő, amelynek rendkívül használatából befolyt jövedelméből és semmiesetre sem valamely más vagyoneértékből a felperesek erdőterülete a felek egyező akaratahoz képest megvételni céloztatott s maga egészében az 1898. évi XIX. t.-cz. és különösen ennek 25—56. §-ainak rendelkezései alá esik és így a keresetlevélhez csatolt szerződés hatálya és ezzel kapcsolatban a jelen per érdeme ezeknek a törvényi rendelkezéseknek alkalmazásával döntendő el.

Az 1898. évi XIX. t.-cz. 25—56. §-ai kivételes, tüzetes és részletes rendelkezéseket foglalnak magukban, éppen ezért kétségtelen, hogy miután eziránt azokban a törvényszakaszokban kifejezett rendelkezés nincs, a közös birtokosok gyűlésének törvényes hatáskörében hozott határozatai, habár ezekben kiskorúak

és gondnokság alattiak érdekét érintő jogcselekmények foglaltatnak is, a törvénytől fogva, külön gyámhatósági jóváhagyásra nem szorulnak és hogy azok ellen a határozatok ellen az érdekelt felek, tehát a kiskorúak és gondnokság alattiak is netáni sérelmeiket csak az 54. §-ban szabályozott panasz útján orvosolhatják, következésképpen dr. P. . . tiszti ügyész pusztán azon az alapon, hogy őt erre a gyámhatóság az érdekelt kiskorúak és gondnokoltak nevében megbizta, a jelen perbe helytfoghatóan be sem avatkozhatott volna.

Azonban az 1898. évi XIX. t.-cz. 31. §-a szerint az, hogy a rendkívüli használatból befolyó jövedelem mire fordíttassék, nem függ a közös birtokosok gyűlésének határozatától, hanem efelett az idézett törvényszakas szerint ennek keretén belül a földmivelésügyi miniszter önállóan rendelkezik, nevezetesen ez a miniszter elrendelheti azt is, hogy az a jövedelem ingatlan birtok vásárlására fordíttassék, a földmivelésügyi miniszternek ebbeli határozatai ellen pedig az idézett törvény 54. §-a szerint csupán a közigazgatási bírósághoz van panasznak helye.

A törvénynek most idézett rendelkezéséből a dolog természeténél fogva jogszerűen következik, hogy ahhoz, hogy a rendkívüli használatból befolyt jövedelemből ingatlan hatályosan vásároltathassék, nem elégséges az, hogy ezt a földmivelésügyi miniszter elvileg, mint ez jelenleg 55254/1907. számú rendeletében is történt, megengedje, hanem szükséges az is, hogy a földmivelésügyi miniszter elfogadjá a vásárlásra lekötni kívánt vételárt és arra vonatkozó összes lényeges kikötéseket, mint amelyek nyilvánvalóan érintik azt a különleges közös és magánérdeket, ami az ilyen vásárláshoz az idézett törvény rendelkezéseihez képest fűződik, vagyis az szükséges, hogy elsősorban a földmivelésügyi miniszter a vásárlásra vonatkozó szerződést legalább utólag a maga egészében jóváhagyja; ez pedig a jelen esetben, a fenn kifejtettek szerint, meg nem történt és így a keresztlevéhez csatolt szerződés ez idő szerint hatályos nem lévén, felperesek annak alapján teljesítést nem is követelhetnek.

Ezek szerint a földmivelésügyi minisztert a közös birtokosok gyűlésének illető határozatába, az ennek alapján megkötött szerződés hatályába és teljesíthetésébe erre irányuló panasz nélkül is a beleszólási jog a fenn kifejtett terjedelemben hivatalból megilleti és így a földmivelésügyi miniszter az erre hivatott közege által a jelen perbe, aminek érdeme nyilván az ő jogkörébe eső kérdések előzetes eldöntésétől függ, beavatkozhatott volna, tehát belátásához képest intézkedhetett akként, amiként 26996/1908. és 95536/1908. számú rendeletei szerint intézkedett; azonban ezekre a rendeletekre való tekintettel a fenn kifejtettekhez képest . . . tiszti ügyész a jelen perbe közvetlenül ugyan a gyámhatóság utasítására, azonban közvetve és tulajdonképpen a földmivelésügyi miniszter megbízásából és jogán tekintendő beavatkozottak; már pedig az ekként történt beavatkozása a fenn kifejezettekhez képest törvényes alappal bír.

Nem bír jogi jelentőséggel az, hogy az alperesként perbevont . . . közös birtokosok gyűlésének elnöke a felperesek által keresetileg érvényesíteni kívánt jogot elismerte, nem pedig azért, mert az 1898. évi XIX. t.-cz. különleges rendelkezéseihez képest az ily jog elismerése megfelelő felsőbbhatósági rendelkezés hiányában ki van zárva.

Ezeknél fogva . . . tiszti ügyész és felperesek által felhozott egyéb és ekként tárgyalanná vált panasz mellőzésével felpereseket csatlakozási kérelmükkel el kellett utasítani, ellenben . . . tiszti ügyész felülvizsgálati kérelmének helyet adni, a felelőbírói bíróság ítéletének e részben megváltoztatásával felpereseket keresetükkel elutasítani és ugyanőket, mint teljesen veszteseket a S. E. 109., 168. és 204. §-ok alapján az összes költségben marasztalni.

Kelt Budapesten a m. kir. Curia felülvizsgálati tanácsának 1909. évi márczius hó 3. napján tartott üléséből.

Havas Károly s. k., a fv. t. b. elnöke.

Fittler Imre s. k. előadó.

Dezsőffy Géza s. k.

Avedik Simon s. k.

Dr. Márkus Dezső s. k.

Kihirdettetett 1909. évi márczius hó 3. napján.

Havass Károly s. k., a fv. t. h. elnöke.

Trombauer Árpád s. k. jegyző.

III.

Valamennyi közigazgatási erdészeti bizottságnak.

4924. I/A—2. 1909. sz. M. kir. földmivelésügyi miniszter. — Benti körrendeletet mellékletével*) együtt azzal közlöm, hogy az 1898. évi XIX. t.-cz. II. czimének hatálya alá tartozó erdőbirtokon engedélyezett rendkívüli fahasználatból befolyt és letétben kezelt pénzüsszegekből vásárolt ingatlanok vételárát az esetben, ha az adás-vételi ügyletet a kir. erdőfelügyelőség vagy a m. kir. állami erdőhivatal a birtokosokra nézve károsnak találta s azt a Czimnek felhívására avagy saját kezdeményezéséből tudomására hozta, mindaddig ki ne utalványozza, míg abban az ügyben az adás-vevési szerződésnek vagy másolatának bemutatása mellett hozzám teendő előterjesztésére leiratomat nem veendi.

Budapest, 1909. évi márczius hó 31-én.

A miniszter helyett:

Mezőssy
államtitkár.

IV.

Valamennyi közigazgatási erdészeti bizottságnak.

5929. I/A—4. 1909. sz. M. kir. földmivelésügyi miniszter. — Tudomásomra jutottak egyes esetek, amidőn az 1898. évi XIX. t.-cz.

*) L. fenn I. és II. alatt.

II. czime alá tartozó közbirtokosságok az említett törvény végrehajtása tárgyában kiadott 15217/899. számú rendelet II. rész 149. §-ának 2. pontjában foglalt és ennek alapján a birtokosságok erdőgazdasági ügyviteli szabályzataiba is felvett azon határozmányokat, melyek értelmében az állami kezelés alatt álló erdő és kopár terület erdőgazdasági ügyeinek intézése céljából tartandó közbirtokossági gyűlések idejéről, helyéről és tárgysorozatáról a kezelő m. kir. járási erdőgondnokság a gyűlés kihirdetésével egyidejűleg írásbelileg értesítendő s amennyiben a megtartandó birtokossági gyűlésen olyan ügyek kerülnek szőnyegre, amelyek tárgyalásánál a m. kir. állami erdőhivatal képviselőjének jelenléte is kívánatos, a gyűlés ideje lehetőleg a m. kir. állami erdőhivatal előzetes hozzájárulásával tűzendő ki: a birtokosságok be nem tartották, illetőleg azokat teljesen figyelmen kívül hagyták.

Miután a birtokosságok felvilágosítására hivatott szakközegek mellőzése a birtokosságok jelentékeny megkárosodására is vezethet: a birtokosságok érdekeinek biztosítása céljából felhívom a bizottságot, hogy az 1898. évi XIX. t.-cz. II. czime alá tartozó összes közbirtokosságokat a legszigorubbán figyelmeztesse a 15217/899. számú végrehajtási rendelet II. rész 149. §-ának 2. pontjában és az erdőgazdasági ügyviteli szabályzatokban foglalt fentebb említett s a birtokosságokat *kötelező* rendelkezések pontos betartására.

Miután továbbá a gyűlések összehívása és kihirdetése az elnökök feladata, *szigoruan figyelmeztesse az összes birtokosságok elnökeit* arra, hogy amennyiben a fentebb említett rendelkezésekkel szemben mulasztások követtetének el, az illető birtokosság elnöke ellen a bizottság az 1898. évi XIX. t.-cz. 42. §-a értelmében fog eljárni.

Budapest, 1909. évi április hó 5-én.

A miniszter megbízásából:

Horváth s. k.
miniszteri tanácsos.

V.

Valamennyi m. kir. állami erdőhivatalnak.

(Előbbi rendeletre hátratképen.)

5929. I/A—4. sz. M. kir. földmivvelésügyi miniszter. — Tudomás és miheztartás végett kiadom.

Együttal kapcsolatban 34050/907. és 38797/908. számú, a m. kir. állami erdőhivatalok tiszti személyzetének a közbirtokossági gyűlésben való részvétele ügyében kiadott körrendeleteimmel felelősség terhe mellett kötelességévé teszem az erdőtisztéknek, hogy a kerületükhöz tartozó birtokosságok részéről hozzájuk bejelentett birtokossági gyűlések tárgysorozatait minden esetben vegyék gondos vizsgálat alá s amennyiben azt állapítanak meg, hogy a tárgysorozatba az állami kezelés alatt álló erdővel és kopár területtel kapcsolatos fontosabb ügyek is fel vannak véve, a kitűzött gyűlésen vegyenek részt s abban az esetben, ha a birtokosság a gyűlésen törvénybe, szabályba, vagy a birtokosság érdekeibe ütköző határozatot hozna, a hozott határozat ellen — a törvényes időben — emeljenek okvetlenül panaszt s megokolt, fontosabb esetben egyttal a határozat végrehajtásának előzetes megtiltását is feltétlenül kérjék a vármegye közigazgatási bizottságától.

Amennyiben az erdőtiszték a gyűlésen elháríthatlan okból nem jelenthetnék meg, *kötelességük* az illető gyűlés határozatait a törvényes felszólamlási időn belül *megszerezni* és szükség esetén kötelesek ebben is panaszszal élni.

Budapest, 1909. évi április hó 5-én.

A miniszter megbízásából:

Horváth Sándor
miniszteri tanácsos.

Az „Erdészeti Lapok“ 1909. évi IX. füzetének HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Dijszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint *a)* faeladási hirdetéseknel 30 fillér, *b)* más hirdetéseknel 20 fillér. Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammonkint 25 koronával magasabb árért mellékeltetnek.

MAGYAR FAKERESKEDŐ

Budapest, V., Nagykorona-utcza 32/b.

a legelterjedtebb magyar fakereskedelmi szaklap, melyet minden bel- és külföldi fatermelő olvas. :: :: ::

LEGALKALMASABB KÖZLÖNY

ERDŐ-ÉS FAELADÁSOK HIRDETÉSÉRE

☛ Mutatványszám ingyen. ☛

(1. XXIV. 7.)

BÓRA-féle iparvasuti alvázás kocsi és önműködő kézi-csoportfékje.

Asztallappal szállítására

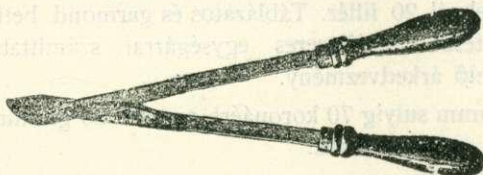
rövid fa, forgó szármolyokkal szálfá egyaránt alkalmas. Kis önsulya és szilárd ellenálló rendszere folytán úgy ló, mint gőzüzemre más rendszereknél jóval előnyösebb. Régi rendszereknél a hordképesség az önsulynak háromszorosa volt, ennél hatszoros. A régi fékrendszereknél, jó fékezést feltételezve, egy fékes 4 kerékre elosztva csak 4 tonna súly surlódási tapadását tudta a fékezésnél értékesíteni, ezen új rendszernél 32 kerékre elosztva 40 tonnáét értékesítheti. Tehát tízszer

hatásosabb és gazdaságosabb fékezést biztosít. Miért is 100⁰/00 lejtőn 1 fékes 4, 50⁰/00-nél 8, 25⁰/00-nél 16 kocsit képes teljes biztonsággal lebocsátani. Üzem-költsége 80⁰/0-kal kevesebb, munkateljesítménye 30⁰/0-kal több. A kocsik az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak erdőüzemében tekinthetők meg Gurahonczon.

Bővebb felvilágosítást és részletes ismertető leírást kívánatra küld **Bóra Elemér** művezető, szabadalomtulajdonos Gurahonczról. (2. XII. 4.)

Faukal Henrik erdőmérnök Varannó (Zemplén megye) tervez és épít czélszerű, olcsó, keskenyvágányu *erdővasutakat* ló- vagy gőzüzemre, hegyes vidéken, nehéz terepviszonyok között is, saját begyakorolt munkáscsapatjával. Legjobb referenciák. (5. III. 3.)

HAUPTNER-féle NYESŐ-OLLÓK

kiválóan alkalmas fiatal vágások felnyesésére, csemete visszavágásra stb. 5. cm. vastagságig zuzódás nélkül simán vág. Árak csomagolással együtt **8.70 kor. darabonként**

GEITTNER és RAUSCH czégnél **BUDAPEST, VI.,**
Andrássy-ut 8/Eri
(3. XX. 7.)

Főerdészi állás betöltendő egy 7000 holdas erdőbirtok kezelésére; kívántatik erdészeti főiskolai bizonyítvány, egy pár évi önálló gyakorlati tapasztalat rendszeres erdőgazdálkodás és faértékesítésben, valamint a fővad gondozásában. Fizetés megállapodás szerint. Bizonyítványmásolatokkal felszerelt folyamodványok a lap szerkesztőségébe küldendők. Folyamodványok vissza nem adatnak.

(7. III. 1.)

DIETL ÁGOSTON

FŐERDÉSZ

ERDÉSZETI IRODÁJA

BUDAPEST, V., ZOLTAN-U. 7.

Elvállal mindennemű erdészeti üzemberendezést, erdőbecslést, szakvéleményadást, üzemterv és revizionális munkálatok készítését, felméréseket, erdővételt és eladást, erdőbirtokok felügyeletét és kezelését, vadászterületek, vadlelővések bérbeadását és vételét, azok szakszerű berendezését, fáczánosok létesítését. Erdőőrök, vadőrök részére állások díjtalanul közvetíttetnek. (4. XII. 5.)

Faeladási hirdetmény. 4535/1908. főszołg. szám. — Resinár község 2670 kat. holdnyi nagyságu Sásza nevü erdejéből kéreg nélkül 18.483 m³ műfára és 43.130 m³ tűzifára becsült bükkfaállomány a szerződés megkötésétől számított 5 évi kihasználási idő-

tartam mellett az 1909. évi május hó 8-án délután fél 3 órakor Resinár községházánál nyilvános szóbeli és zárt írásbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 97.600 korona, melynek 10% a bánatpénz. Az árverezési feltételek a nagydisznódi főszolgabíró irodájában és a nagydisznódi m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők. Utóajánlatok nem vétetnek tekintetbe. Ezen erdő jó állapotban fekvő ut és a Czódi patak mellett fekszik, Resinár községnek usztatási joga van. Az erdő széleig magán iparvasut is vezet. A legközelebbi vasuti állomás Nagytalmács 25 km távolságban fekszik.

Nagydisznód, 1909. évi április hó 9.

(8)

Dr. Schuster s. k.
főszolgabíró.

Pagonyerdészi vagy fűrészkezelői állást keres akadé-
miai képzettségű 26
éves, nagy, erős, nős, németül és csehül beszélő egyén, ki a
kezelés minden ágában jártas. (6. III. 2.)

Vékony fenyőhaszonfaeladás. 2348/1909. sz. — A besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében gyéritések útján termelt 2390 db erdei lécz, 63.469 db vékony rud, 14.696 db vastag rud és 485.45 m³ egyéb haszonfa Besztercebányán, 1909. évi május hó 17-én délelőtt 10 órakor az erdőigazgatóság tanácstermében erdőgondnokságonkint és választékonkint 29 csoportra osztva, zárt írásbeli versenytárgyalás útján el fog adatni.

Az eladási csoportok szerinti megosztás, a faválasztékokra vonatkozó adatokkal, valamint az árverési feltételek, ajánlati ürlapok és borítékok az erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Besztercebánya, 1909. évi április hóban.

(9)

M. kir. erdőigazgatóság.

Hirdetmény. 177/1909. sz. Az alább felsorolt turóczi vármegyei erdőbirtokosok 1909. évi vágásaiban tövön álló lucz- és jegenyefenyő fakészleteknek írásbeli zárt ajánlatokkal összekötött szóbeli nyilvános árverésen leendő eladásáról.

Az eladó erdőbirtokos megnevezése	A kihasználás tárgyát képező vágástér		Az eladás tárgyát képező fakészlet					Az árverésnél le- teendő bántópenz	Az árverés megtartásának			
	fekvése (erdőrész meg- nevezése) *	ki- terje- dése	faneme		mennyi- sége	becsértéke együttal kikiáltási ára			i d e j e			h e l y e
			lucz- fenyő	jege- nye- fenyő		K	f		é v	és h ó	n a p	
		kat. hold	darab	m ³	K	f	K		é v	és h ó	n a p	
Alsóturcsek	Vogelhübel legelő Sandgrube	0·86	447	686	616·11	4911	64	500	17	d. e. 9	Turócszentmártonban a m. kir. járási erdőgond- nokság hivatalos helyisé- gében	
Alsóturcsek	Vogelhübel Schweinflecken	az erdőben szétszórta	1044	—	161·00	1288	—	130	17	"		
Alsóstubnya	Dubravi	14·22	4712	—	2983·17	22970	50	2300	17	"		
Bella	Babja Hora	10·76	2805	535	1802·21	12892	83	1290	17	"		
Blatnicza	Szuchi Jaszjenok	79·35	3540	6198	3035·59	11731	44	1180	17	"		
Csremosnó	Pod Hradok	1·42	277	18	534·09	4528	16	460	17	"		
Felsőturcsek	Kleinhübel, Kalt- wasser és Véderdő	az erdőben szétszórta	176	—	190·00	1710	—	171	17	"		
Háj	Mokrade és Hradok	3·47	600	82	934·16	6699	97	670	17	"		
Kisfalu	Dubrava	4·77	2522	—	1372·46	10568	02	1060	17	"		
Nedozor	Rubanye	0·50	136	214	145·53	881	65	90	17	"		
Szklabinya	Kosariszka	2·89	760	920	625·94	4100	63	410	17	"		

közsegi volt urbéres birtokosság

1909. évi május hó

kihasználást ér el. Október 1-je után alkalmaztatást is elvállal. Beszél és ír német és szláv nyelven, csekélyet magyarul is. Az ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja „Szakember 21“ alatt. (12. III. 1)

Árverési hirdetemény. Melynélfogva ezennel közhírré tétetik, hogy Besztercze-Naszód vármegye közigazgatási erdőrendészeti bizottságának 1908. évi december hó 23-án kelt 2037/1908. számú határozata alapján Szépnnyir község tulajdonához tartozó „Au“ nevű dülőben fekvő erdők „A“ üzem osztályának 9. és 10. számú osztagjaiban kihasználendő. 10.998 K becsértékű 200 drb álló tölgytörzsek zárt írásbeli ajánlatok útján leendő eladására, a versenytárgyalás 1909. év május hó 12. napján fog Szépnnyir község házánál megtartatni.

A zárt írásbeli és ivenként egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok a fenn megjelölt napon és helyen az árverező bizottságnál délelőtti 11 óráig nyujtandók be.

Az ajánlathoz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a megállapított becsértéknek 10%-a bánatpénz gyanánt csatolandó; ajánlattevő ajánlatában a megajánlott vételárt számjegyekkel és szóval is tisztán kitenni és határozottan kijelenteni tartozik, hogy az árverési és részletes szerződési feltételeket ismeri, elfogadja és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Oly ajánlatok, melyek ezen feltételeknek nem felelnek meg, valamint azok is, amelyek az árverési és részletes szerződési feltételektől eltérő kikötéseket foglalnak, vagy melyek elkésve nyujtatnak be, figyelembe nem vétetnek.

Az árverési és részletes szerződési feltételek Szépnnyir község házánál és a jádi m. kir. járási erdőgondnokság hivatalos helyiségében megtekinthetők s magára az eladást képező törzsekre nézve is ottan felvilágosítás szerezhető.

Szépnnyir, 1909. évi április 18-án.

(13) *A községi előljáróság.*

Árverési hirdetemény. 24/1908. sz. — Közhírré tétetik, hogy Fehéregyház község „Hébesz“ nevű legelőjén levő — 12.951 K 40 fillérre becsült — 174 darab tölgyfájának szóbeli, de a szóbeli árverés kezdetéig szabályszerű zárt írásbeli árverés útján

leendő eladására a versenytárgyalás 1909. évi május hó 24-ik napjának d. e. 10 órakor fog ezen község irodájában megtartatni.

Kikiáltási ár 12.951 korona 40 fillér.

Versenyezni óhajtok kötelesek a versenytárgyalás előtt bánatpénzül a kikiáltási árnak 10⁰/₀-át készpénzben vagy óvadékképes papirokban az árverési bizottság kezéhez letenni, ugyszintén az írásbeli ajánlatok megfelelő bánatpénzzel látandók el.

A részletes árverési és szerződési feltételek a hivatalos órákban a fehéregyházi (u. p. Dipse) körjegyzői irodában megtekintethők.

Fehéregyház, 1909. évi április hó 14-én.

(14)

A község előljárósága.

Mészégetési jog bérbeadás. 6448/I/B. 1. sz. — A diósgyőri uradalom erdőgondnokságainak területén gyakorolható mészégetési jog a tótsóvári m. kir. kincstári erdőhivatal helyiségében 1909. évi május hó 17-én délelőtt 10 órakor megtartandó zárt írásbeli árverés után 1909. évi december hó 31-ig terjedő időre haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár: a mészégetési jogért, illetve minden hektoliter nyers mészkeőért a kiegészítéshez szükséges fekűfával együtt 71·2, azaz hetvenegy kettő tized fillér.

Bánatpénz: 2000, azaz kettőezer korona.

Az árverési és szerződési feltételek a földmivelésügyi m. kir. minisztérium I/B. erdészeti főosztályánál, a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál s a diósgyőri m. kir. ellenőrkdő erdőgondnokságnál megtekinthetők, illetve beszerezhetők.

Budapest, 1909. évi április hó 17.

(15)

Földmivelésügyi miniszter.

Erdőőr kerestetik. Évi fizetés 1020 korona, szabad lakás, fűtés, világítás. Feltétel: erdőőri szakiskola sikeres elvégzése, magyar és német nyelv perfekt bírása. Állás betöltendő: legkésőbb május hó 15-ig. Ajánlatok: eredeti bizonyítványokkal Libáni Faipar Részvénytársaság Gőzfűrészkezelőségéhez Gyergyólibántelepre (via Székelyudvarhely) intézendők.

(16)

Pályázat. 49797/1909.sz. — A boszniai és hercegovinai országos kormány közigazgatásához tartozó tartományokban néhány, a XI. fizetési osztályban rendszeresített „erdőgyakornoki állás“ lesz betöltendő.

Ezen állások egyenként évi 1400 K, 1910. évtől kezdve évi 1600 K segélydíjjal vannak javadalmazva. Az állások egyelőre ideiglenesek, de bizonyos idő múlva megfelelő szolgálat esetén véglegesítve lesznek. Pályázóktól megkivántatik, hogy nőtlenek legyenek és kineveztetésük esetén gyakornoki szolgálati idejük alatt ne házasodjanak.

Megkivántatik továbbá, hogy pályázók a cs. kir. talajgazdászati főiskolát Bécsben, vagy a magyar kir. bányászati és erdészeti főiskolát Selmeczbányán elvégezték, hogy osztrák, magyar vagy bosnyák-hercegovinai honosok legyenek, hogy a boszniai (szerb, horvát) vagy valamely más szláv nyelvet minél előbb, legkésőbb azonban három év lefolyása után a szolgálat sikeres teljesíthetőséghez kellő mértékben elsajátítani fogják.

Az ujonnan kinevezett erdőgyakornokok kötelezve vannak megszakítás nélküli itteni, vagy részben a cs. k. osztrák, vagy a m. k. erdészeti szolgálatban és itteni szolgálatban töltött három évi gyakorlati idő után, az államerdészeti szolgálatban előirt erdészeti államvizsgát, vagy a cs. kir. földmivelésügyi minisztériumnál Bécsben, vagy a m. kir. földmivelésügyi minisztériumnál Budapesten letenni.

Ezen vizsga sikeres letétele után az erdőgyakornokok kielégítő szolgálat esetén a X. rangosztályban erdészsegéddé neveztetnek ki.

A kellően felszerelt és keresztlevéllel, valamint orvosi bizonyítvánnyal ellátott kérvények, amelyekben a pályázó katonai szolgálati viszonyai is kitüntetendők, legkésőbb f. évi május hó 31-ig az alulírott országos kormánynál nyújtandók be.

Az orvosi bizonyítványban különösen igazolandó, hogy pályázónak a magashegyi szolgálatra alkalmas testi szervezete van és jó látó- és hallási képességgel bír. A közvetlenül benyújtott kérvények ivenként 1 K-ás bosnyák bélyeggel, osztrák vagy magyarországi felettes hatóságok útján benyújtott kérvények ivenként 1 K-ás osztrák, illetve magyar bélyeggel látandók el.

Azon okmányok, melyek a monarchia egyik vagy másik államában az ottani bélyegilletéki szabályok szerint kellőkép

vannak bélyegezve, mint mellékletek újabb bosnyák bélyegilletékek nincsenek alávetve.

Más okmányok, iratok és hivatalos kiadmányok, melyek kivéve, ha mint mellékletek használhatók, bélyegmentesek, 20 filléres bosnyák bélyeggel látandók el.

Ha azonban ilyenmü mellékletek már az osztrák, magyar vagy bosnyák mellékleti bélyeggel vannak felbélyegezve, újabb mellékleti bélyeggel nem látandók el.

Bosnyák bélyegek hiányában a kérvényhez a megfelelő pénzüsszeg cstatolandó.

Szarajevo, 1909. évi április hó 14-én

(17. II. 1.) *Bosznia és Hercegovina országos kormánya.*

Tölgy-, hárs-, szil-, juhar- és bükk-műfa és tűzifa-eladás.
96651. sz. 1908. I. B. 1. — Az orsovai m. kir. erdőhivatal irodájában folyó évi június hó 14-én d. e. 10 órakor az ogradinai m. kir. erdőgondnokság „A” gazdasági osztályának II. vágássorozata 1291·2 holdas 1910—1916. évi vágásai faállományának holdankint 452 korona kikiáltási ár alapul vételével való eladása iránt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Bánatpénz 10.000 korona.

Az árverési és szerződési feltételek a m. kir. földmivelésügyi minisztérium erdészeti I/B. főosztályában (Budapest, V., Zoltán-u. 16. III. 11.), továbbá az orsovai m. kir. erdőhivataltól és megnevezett erdőgondnokságtól folyó évi április hó 21-től megszerezhetők.

Az erdőhivatal ezenkívül ezen faeladásra vonatkozó egyéb kérdésekben is felvilágosítást ad.

Budapest, 1909 márczius hóban.

(18) *A m. kir. földmivelésügyi miniszter.*

Pályázat. 66157. I. F. sz. — A boszniai és hercegovinai állami erdők becslése és az erdőrendezési munkálatok keresztülvitele: azaz egy erdőkataszter létesítése céljából szüksége van a boszniai és hercegovinai országos kormánynak két (2) erdészeti, műszaki egyénre, kik azonnal föl fognak vétetni.

Az illetőktől megkivántatik a kellő szakképzettségen kívül hogy hosszabb ideig az erdőbecslésnél és erdőrendezési munkálatoknál már alkalmazva voltak; továbbá hogy jó rajzolók legye-

nek és hogy a fa kerükltségeinek és egységárainak meghatározásánál lehetőleg gyakorlati jártassággal birjanak.

Olyan pályázók, kik a szerb-horvát, vagy egy más szláv nyelvet birják, előnyben részesülnek. Ezen állás ideiglenes és csakis a szükség, azaz a fent említett munka idejére szól. Pályázók nem tarthatnak igényt a boszniai és hercegovinai állami szolgálatban való végleges alkalmazásra és kölcsönös egy havi felmondás mellett vétetnek fel.

Ezen alkalmazottak évi fizetése 3600 K-val van megállapítva, melyhez a külső munkák tartamára havi 150 K. pótlék jár. Ez utóbbi összegbe a szolgálat érdekében tett utazások költségei is belefoglalvák, miért is utiköltségek visszatérítésére semmiféle igény nem támasztható.

Az ezen állásokra pályázók felhivatnak, hogy folyamodvényaikat az alulírott kormányhoz czimezve legkésőbb folyó évi május hó végéig benyujtsák.

A folyamodványhoz melléklendők: Curriculum vitae, keresztlevél, erkölcsi bizonyítvány, bizonyítvány egészségi állapotuk és a magas hegységi szolgálatra való alkalmasságukról és egyéb bizonyítványok a végzett tanulmányuk és eddigi alkalmazásukról.

Szarajevo, 1909. évi április hó 16-án,
(20) *Bosznia és Hercegovina országos kormánya.*

Feladási hirdetmény. A besztercei m. kir. erdőigazgatóság kerületében a borgói alsó, szamosvölgyi alsó és szamosvölgyi felső m. kir. erdőgondnokság kezelése alá tartozó egyesítve kezelt volt naszódvidéki községi erdőkbén az 1909. évi július 1-től számított 5 (öt) év alatt kihasználható s az alábbi kimutatásban részletezett vágásterületek törzsenkinti kiszámlálással megbecsült fakészleteinek tövön való eladására a borgóbesztercei, dombháti és valea-marei gőzfürészek bérbeadásával összekötve *Besztercén a m. kir. erdőigazgatóság hivatalos helyiségében 1909. évi május hó 25-én d. e. 11 órakor* a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur jóváhagyásának fenntartása mellett zárt írásbeli ajánlatok után nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

A kimutatásban közölt lucz- és jegenyefenyő haszonfa a felvett törzseknek csupán műszaki czélokra alkalmas fatömegét — a kéreg, csucsfa és a termelési apadék leütésével — foglalja magában.

Csoport	Erdőgazdálkodási tevékenység		Az évi vágástér		Becsült fatömeg						A bérbeveendő gőzfűrész				
	gazdálkodási osztály	gazdálkodási terv szerinti elnevezése	vágás.	terület részlet	kiterjedés kat. hold	törzsek száma darab	haszonfa m ³	Jegenye-fenyő törzsek száma darab	haszonfa m ³	Bükk hasábfafa m ³	Kikéltési ár korona	f.	évi használat helye K-ban		
I.	Borgói alsó	A.	I.	1.4-8.10. 12-15.17.	409.68	22910	26441	1990	3797	26939			Borgóbesztercze		
			III.	1-4. 6. 7.	334.09	29002	40360	6252	15114	12282					
			IV.	62-66.	178.95	13231	18515	9477	14330	4039					
			I. csoport összesen		922.72	65143	85316	17719	33241	43260	991.716				8000
II.	Szamos-völgyi alsó	A.	III.	3-8. 13.	315.21	27814	34623	8054	18732	11974	465.491	50	Domb-hát	4000	
			I. csoport összesen		922.72	65143	85316	17719	33241	43260	991.716			8000	
III.	Szamos-völgyi felső	C.	III.	29a. 48-61.	543.77	50643	95213	12701	28385	1729	1.052.312	—	Válea-mére	6000	
			I. csoport összesen		922.72	65143	85316	17719	33241	43260	991.716			8000	

Ajánlatok az összes I—III. csoportra együtt, vagy pedig külön-külön egyes csoportokra is tehetők.

A benyújtandó ajánlatokban a csoport vagy a csoportok, amelyre vagy amelyekre az ajánlat tételik, úgy amint a jelen árverési hirdetményben megjelölve van, erdőondokságok és gazdasági tervi elnevezések szerint, pontosan megjelölendők.

A zárt írásbeli, ivenkint 1 K bélyeggel ellátott és 5% bánatpénzzel felszerelt ajánlatok, melyekben az egyes csoportokra megajánlott vételár szóval és számjegyekkel is kiirandó és melyekben ajánlattevő által határozottan kijelentendő, hogy az árverési és részletes szerződési feltételeket ismeri, azokat változtatlanul elfogadja és azoknak magát aláveti, *1909. évi május hó 25-én d. e. 11 óráig a beszterczei m. kir. erdőigazgatóságnál* nyújtandók be.

Oly ajánlatok, amelyek ezen feltételeknek nem felelnek meg, amelyek elkésve nyujtatnak be, vagy pedig a megállapított árverési és szerződési feltételektől eltérő kikötéseket foglalnak magukban, figyelembe vétetni nem fognak.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter ur fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhassa elfogadásra azt, amelyet, tekintet nélkül az ajánlat magasságára, saját belátása szerint legmegfelelőbbnek talál vagy hogy az összes ajánlatokat is visszautasíthassa.

Az árverési és részletes szerződési feltételek a beszterczei m. kir. erdőigazgatóságnál, a borgói alsó m. kir. erdőgondnokságnál Borgóprundon, a szamosvölgyi alsó m. kir. erdőgondnokságnál Dombháton és a szamosvölgyi felső m. kir. erdőgondnokságnál Óradnán a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők és kívánatra minden egyes csoportra vonatkozó feltételek és a vágások térképei 30—00 K összeg előleges beküldése ellenében az érdeklődőknek a m. kir. erdőigazgatóság által megküldetnek.

Beszterczén, 1909. évi április hó 20-án.

(19)

M. kir. erdőigazgatóság.

Az „Erdészeti Lapok“ 1909. évi IX. füzetének tartalma :

	Oldal
<i>Ambrózy Lajos báró</i> : Az amerikai Egyesült Államokat fenyegető keményfaválság és annak hatása a magyar erdőgazdaságra	439
EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK. I. Pályázat az erdőgazdák részére szükséges kereskedelmi ismereteket tárgyaló kézikönyvre. — II. Jegyzőkönyv az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának 1909 márczius 29-én tartott üléséről	467
KÜLÖNFÉLÉK. Az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlése. — A kopár, futóhomokos és vízmosásos területeken teljesített erdősitések állami segélyezése. — Rakásba összehordott galyak ellopása vétség. — A bécsi nemzetközi vadászati kiállításról. — Cserépbén tartott havasi gyopár. (<i>Barthos Gy.</i>) — A tövistelen kaktusz. (<i>Füzi Z.</i>) — Halálozások. — A Gazda. — Biehn János árjegyzéke	504
VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK az erdészeti szolgálat köréből	508
ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA I—V.	509
HIRDETÉSEK	I—XII.

ERDEI FACSEMETÉK NEVELÉSE. Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K, nem tagoknak 4 K; 4 K 45 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik.

ERDÉSZETI ÉPÍTÉSTAN. Irta: Sobó Jenő. I. rész. 1. és 2. kötet: Középités tan. Egy-egy kötet ára tagoknak 11 K 20 fill., nem tagoknak 16 K. — II. rész: Ut-, vasut- és hidépités tan. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 16 K.

MAGYAR ERDÉSZETI OKLEVÉLTÁR. Szerkesztette és történeti bevezetéssel ellátta: Tagányi Károly. 3 kötet. 1906. Ára tagoknak 20 K, nem tagoknak 40 K.

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA. 1880—1884. (I—IV.) és az 1885—89. (V—IX.) évfolyam teljesen elfogyott. (Ezen évfolyamokat az egyesület mérsékelt áron visszaváltja.) Elfogyott továbbá az 1890. (X.), 1892—5. és 1899. (XIX.) évfolyam.

Az 1891. (XI.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.

Az 1896. (XVI.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., nem tagoknak 1 K.

Az 1897. (XVII.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.

Az 1898. (XVIII.) évfolyam ára tagoknak 70 fill., nem tagoknak 1 K 40 fill.

Az 1900. évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.

Az 1901—1903. (XXI—XXIII.) évfolyam ára tagoknak 3 K, nem tagoknak 5 K.

Az 1904. évi (XXIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K 50 fill., másoknak 2 K 40 fill.

Az 1905. évi (XXV.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., másoknak 1 K.

Az 1906. és 1907. évi egyesített füzet ára tagoknak 1 K 50 f, másoknak 2 K 50 f.

Az 1908. évi XXVIII. évf. ára tagoknak 1 K, másoknak 2 K.

Az Erdészeti Rendeleték Tára egyes füzetei 45 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldetnek.

TANGENS-TÁBLÁZATOK. Összeállította Pohl János. Ára tagoknak 1 K, nem tagoknak 2 K. (Kapható a szerzőnél is Oraviczán.)

A LEGELŐERDŐK. Irta: Földes János. (Külön kiadása az Erdészeti Lapok 1895. évi I—V. füzetében közölt munkának.) Ára tagoknak 1 K. 60 fill. nem tagoknak 2 K 40 f; 55 f. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldhető.

A VADÁSZATI ISMERETEK KÉZIKÖNYVE. Írták: Belházy J., Szécsi Zs. és Illés N.; négy kötet ára az O. Erd. E. tagjainak fűzve 9 K, kötve 13 K.

HAZÁNK HÁZI FAIPARA. Irta Gaul Károly. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 1 K 40 fill., másoknak 2 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.

A BÜKKTÜZIFA ROMLÁSA ÉS AZ ELLENE VALÓ VÉDEKEZÉS. Irta: Gellért József. Ára tagoknak 60 fill., másoknak 1 K. Bérmentesítésre 35 fill. küldendő.

A KÜLFÖLDI FANEMEK MEGTELEPÍTÉSE STB. Irta: Péch Dezső. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 3 K, másoknak 4 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.

SZÁMTAN. Erdőőrök részére írta Béky Albert. Ára tagoknak 1 K 50 f, másoknak 2 K 40 f. Bérmentesítésre 45 f küldendő.

ÉRTEKEZÉSEK AZ ERDŐRENDEZÉS KÖRÉBŐL. Irta: Bund Károly. Ára 4 K.

ERDÉSZETI GÉPTAN. Irta: Kövesi Antal. Ára tagoknak 4 K, másoknak 5 K.

Ő FELSÉGE NAGY FÉNYNYOMATU ARCZKÉPE. Ára tagoknak 7 K, nem tagoknak 8 K. Bérmentve küldetik.

Népszerű nyelven írt művek, melyek, ha a t. megrendelők árukon kívül, egyenkint 45 fill. postaköltséget beküldenek, bérmentve küldhetők:

AZ ERDŐK BERENDEZÉSE. Ára 2 K.

NEPSZERŰ ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. I. füzet. Spórás növények. Elfogyott II. f. Mohok, edényes virágtalanok, tülevelűek. Ára 2 K. III. füzet. Magházias növények. Ára 3 K.

Valamennyit Fekete Lajos írta.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél és Fekete Lajos ny. min. tanácsos urnál (Selmeczbánya), mint szerzőnél egyaránt megrendelhetők a következő művek, melyek után egyesületi tagok és könyvkereskedők, ha az egyesületnél rendelik meg azokat, 25 százalék árengedményben részesülnek:

ERDŐRENDEZÉSTAN. Ara 12 K, ill. 9 K.

ERDŐÉRTÉKSZÁMITÁSTAN. II. kiadás. Ára 6 K, ill. 4-50 K.

ERDÉSZETI NYERESÉGSZÁMITÁSTAN. Ára 4 K, ill. 3 K.

A SZÁLALO ERDŐK BERENDEZÉSE. Ára 1 K 20 fill., ill. 90 fill.

ERDŐBECSLÉSTAN. II. kiadás. Irta: Sóltz Gyula és Fekete Lajos. Ára 8 K, ill. 6 K.

A szerzőknél rendelhetők meg:

ERDŐMIVELÉSTAN. Irta: Vadas Jenő (Selmeczbánya). Ára tagoknak 7 K, nem tagoknak 10 K.

A SELMECZBÁNYAI M. K. ERDŐAKADÉMIA TÖRTÉNETE ÉS ISMERTETŐJE. Irta: Vadas Jenő. Ára 4 K (erdőgyakornokoknak 3 K, akadémiai hallgatóknak 2 K). Kapható a szerzőnél (Selmeczbányán).

A LEGELŐERDŐK BERENDEZÉSE, KEZELÉSE ÉS HASZNOSÍTÁSA. Irta: Márton Sándor (Nagy-Károly). Ára tagoknak 4 K 80 fill., másoknak 6 K.

Egyebütt megrendelhető magyar erdészeti művek:

A MAGYAR ÁLLAM ERDŐSÉGEINEK GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI LEIRÁSA. Szerkesztette: dr. Bedő Albert. 4 kötet, egy térképpel. Kiadta a földmivelésügyi miniszterium. 1896. Magyar, német és francia nyelven.

A BÜKKFA KORHADÁSA ÉS KONZERVÁLÁSA. Irta: dr. Tuzson János. Kapható Kilián Frigyes utódánál. Budapest, Váci-utca. Ára 4 K.

Az ERDŐHASZNÁLTATTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: Szécsi Zsigmond. II. kiadás. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 16 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiánál Selmeczbánya.)

ÁLTALÁNOS FÖLDMÉRÉSTAN. Irta: Cséti Ottó. II. kiadás. (Kapható ugyanott.) Ára 9 K.

ERDŐVÉDELEMTAN. Irta: Téglás Károly. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K 40 f.

ERDÉSZETI TALAJTAN. Irta: Fekete Lajos. II. kiadás. 1891. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K.

BETŰSOROS TÁRGYMUTATÓ AZ ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA I—XXIV. ÉVFOLYAMAIHOZ. Összeállította Tomasoovszky Imre. (Kapható ugyanott.) Ára 1 K.

ERDÉSZETI SEGÉDTÁBLÁK. Ára: 8 K és ERDEI ROVATOS NAPLÓ Ára 1 K 20 fill.

Megrendelhetők a földmivelésügyi miniszteriumnál Budapest.

TERMÉSI TÁBLÁK. 1886. Kiadta Fülöp Szász-Coburg herceg erdőrendezőisége (Jolsva, Gömörm.) Ára 2 K.

AZ ÁRVÉDELMI FÜZESEK TELEPITÉSE ÉS MŰVELÉSE. Irta: Vadas Jenő. Ára 50 f. Megrendelhető a földmivelésügyi miniszteriumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum-körút 2. szám.

KEDVEZMÉNY. Dr. Farkas Márton vízgyógyintézetének (Budapest, V., Báthory-u. 3. sz.) hévizi iszapkezelési osztályában az Országos Erdészeti Egyesület tagjai 35% árkedvezményben részesülnek.